

UiO • Universitetet i Oslo

En retorisk analyse av flerstemmighet på bloggen kristingjelsvik.no og i bloggbooka *#branok*

Katinka Broe Fageraas

NOR4091 – Masteroppgave i nordisk, Lektorprogrammet

Retorikk og språklig kommunikasjon

30 studiepoeng

Institutt for lingvistiske og nordiske studier

UNIVERSITETET I OSLO

Vår 2020

© Katinka Broe Fageraas

2020

En retorisk analyse av flerstemmighet på bloggen kristingjelsvik.no og i bloggboka *#branok*

Katinka Broe Fageraas

<http://www.duo.uio.no>

Trykk: Reprosentralen, Universitetet i Oslo

Sammendrag

Kristin Gjelsvik har siden 2012 vært en profilert person i det norske mediebildet, og har i de siste årene blitt kjent som den litt krasse bloggeren som er motstander av normalisering av kosmetisk kirurgi. I 2017 ga hun ut boka *#branok*, som handler om nettopp det. Gjelsvik har ved flere anledninger kritisert egen bransje for å være med på denne normaliseringen, og er opptatt av at bloggere bruker stemmen sin på en negativ måte. Denne masteroppgaven undersøker hvilke stemmer Gjelsvik bruker i sin egen skriving, og hvilken retorisk funksjon disse har. Til forskjell fra tidligere blogg bokforskning, som har vektlagt overgangen fra blogg til bok, er denne studien et bidrag til å se hvordan sjangrene blogg og blogg bok fungerer sammen.

Oppgaven viser at Gjelsvik gir plass til en rekke ulike stemmer, og at alle disse på forskjellig vis påvirker hennes etos og oppbygning av bloggerpersonaen «Kristin Gjelsvik». Gjelsvik går inn i en rolle som «bloggeren som bryr seg» og vier mye plass til å få frem denne rollen. Selv om den personlige stemmen er viktig, henviser Gjelsvik også til forskning og fagpersoner gjennom intertekstualitet. Den retoriske funksjonen til disse stemmene er å appellere til logos, men inkonsekvens i kildehenvisninger fører til at etosen hennes blir svekket. I et forsøk på å styrke etos, får de andre bloggerne en stemme. Gjelsvik viser at de andre bloggerne er en del av problemet, og hun fremstiller seg selv som en motvekt til disse. En videreføring av denne kontrasten kommer frem ved at hun gir en stemme til de usikre jentene som blir påvirket. Her appelleres det til medfølelse for jentene, samtidig som Gjelsvik fremstilles som en reddende engel. Likevel er det ikke bare Gjelsvik som bryr seg. For å vise at hun ikke står alene i kampen, gir Gjelsvik plass til andre kjente personer som er enige med henne. Hun gir stemmer til ulike representanter for en utvidet offentlighet, som fungerer som en motstemme som Gjelsvik kan gå i dialog med. En siste stemme som får plass i tekstene til Gjelsvik, er hennes egne blogg lesere. Disse viser effekten Gjelsvik kan ha og er med på å styrke hennes rolle som «bloggeren som bryr seg».

Forord

Med denne masteroppgaven er min studietid på lektorutdanningen ved UiO ved veis ende. Studietiden har brakt med seg mange gode minner og uvurderlige vennskap. Å skrive masteroppgave har vært krevende, men også lærerikt og inspirerende, med mange opp- og nedturer. I den anledning er det flere jeg ønsker å takke, som alle har vært dyrebare for prosjektet.

Først og fremst vil jeg takke min veileder Sissel Furuseth. Uten den gode veiledningen og det kritiske blikket ville ikke dette prosjektet blitt til det det er. Jeg vil også takke mine foreldre for hjelp og råd. Dere har alltid gitt meg støtte og trygghet, og motiverer meg til å stå på. En takk går også til min søster Amalie, du har heiet meg videre, vist stor interesse for prosjektet og gitt meg avbrekk når jeg har trengt det som mest. Ikke alle er så heldige at de har sin søster som bestevenn.

En stor takk må rettes til mine gode studievenninner Marthe Kristensen og Annette Nordby. Dere har gjort studietiden min til en drøm. Gjennom hele prosessen har dere støttet, motivert og heiet på meg. Dere inspirerer meg hver dag, og jeg er ufattelig heldig som går ut av studietiden med venner for livet.

Til slutt vil jeg takke min samboer Aksel. Takk for at du har lest gjennom teksten så mange ganger at jeg har mistet telling, og for at du har vært med meg hele veien og støttet, motivert og oppmuntret meg gjennom hele prosessen. Jeg hadde ikke klart meg uten deg.

Katinka Broe Fageraas

Oslo, 29.05.2020

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	1
1.1	Aktualisering.....	1
1.1.1	Prosjektet sett i en sakprosatradisjon	1
1.1.2	Hvorfor Kristin Gjelsvik?.....	3
1.2	Materialet.....	3
1.2.1	Bloggen	4
1.2.2	Boka	4
1.3	Oppgavens disposisjon	5
2	Teori og metode	6
2.1	Blogg	6
2.2	Bloggbok.....	7
2.3	Flerstemmighet.....	8
2.4	Retorikk.....	9
2.5	Persona	11
3	Analyse.....	12
3.1	Gjelsvik.....	12
3.1.1	Bloggeren som «jeg» og «vi»	12
3.1.2	Bloggerens fortid.....	15
3.2	Forskning og fagpersoner.....	17
3.2.1	Navngitte kilder	18
3.2.2	Generelle kilder.....	20
3.3	Andre bloggere.....	21
3.3.1	Gjennom sitat.....	21
3.3.2	Indirekte stemme	23
3.4	Usikre jenter	25
3.4.1	Direkte	25
3.4.2	Indirekte.....	27
3.5	Kjente navn og medier	29
3.5.1	Navn og sitater	29
3.5.2	Artikler og blogginnlegg.....	31
3.6	Utvidet offentlighet.....	34
3.6.1	Fiktive motstandere	34
3.6.2	Fortidens og fremtidens stemmer	37
3.7	Blogglesere	38
3.7.1	Kommentarer og leserinnlegg.....	39
3.7.2	Gjennom Gjelsviks fortelling	43
4	Avslutning	45
	Litteraturliste	47

1 Innledning

I 2017 ga Kristin Gjelsvik ut boka *#branok*, der hun skriver om hvordan bloggere bruker stemmen sin feil og påvirker unge jenter på en negativ måte. Gjelsvik er opptatt av påvirkningskraften hun har, og at den skal brukes riktig. Hun vil påvirke leserne sine på en positiv måte, og overbevise dem om at man er bra nok som man er, og at normaliseringen av kosmetisk kirurgi er farlig. For å utføre denne overbevisningen gir hun plass til en rekke ulike stemmer, men hvilken retorisk effekt har egentlig disse stemmene?

I denne avhandlingen vil jeg vil utføre en retorisk analyse av Gjelsviks bruk av stemmer, og se stemmene hver for seg og i samspill på tvers av tekster og format.

Problemstillingen for prosjektet er som følger: *Hvilke stemmer slipper til på bloggen og i boka til Kristin Gjelsvik, og hvilken retorisk funksjon har de?*

1.1 Aktualisering

De siste årene har det blitt en populær trend blant norske bloggere å skrive bøker. Nesten alle de store bloggerne har publisert minst én bok, noen har publisert flere. Disse bøkene er populære og genererer høye salgstall. I dag utgjør blogg bøker en del av det litterære feltet, og bloggen er med på å forme vår forståelse av litteratur.

1.1.1 Prosjektet sett i en sakprosatradisjon

Bloggbøkene som er gitt ut varierer med hensyn til sjanger. Noen er skjønnlitterære, men de fleste kan kategoriseres som sakprosa. Det siste gjelder Gjelsvik sin bok. Flerstemmighet er i utgangspunktet et begrep brukt om romaner og skjønnlitteratur, men det er ifølge Johan Tønnesson mer og mer normalt å bruke det også når det er snakk om sakprosa (2012, s. 108). Å forske på dette er aktuelt, for å få en bredere forståelse av sakprosa som retoriske tekster. I tillegg kan vi få mer kunnskap om blogguniversets retorikk og hvordan flerstemmigheten påvirker denne. Bloggbøkene er en viktig del av blogguniverset. Selv om det er et relativt nytt fenomen, er det allerede skrevet flere masteroppgaver innenfor feltet, men disse oppgavene har en litt annen innfallsvinkel enn min studie.

Kristin Kvaale skrev i 2015 *Fra blogg til bok – «bloggboka» som kreativ og økonomisk virksomhet: En kvalitativ studie av norske bloggere som gir ut bøker*. I denne masteroppgaven i medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi fra NTNU fokuserer Kvaale på bloggens rolle i dagens mediehverdag og markeds plass, og betydningen av

overgangen fra blogg til bok generelt for bloggsfæren og for den enkelte blogger både økonomisk og kreativt. Hun har utført dybdeintervjuer med syv forskjellige bloggere: Thomas Moen, Berit Nordstrand, Peter Kihlman, Kristine Weber, Anne Brith Davidsen, Eskil Åsmul og Jill Walker Rettberg, der fokuset i intervjuet var bloggernes syn på overgangen fra blogg til bok (Kvaale, 2015). Bøkene er stort sett sakprosa, og Kvaale ser i tillegg på den sjangermessige transformasjonen, som gjør at den får en viss likhet med min oppgave. Likevel vil fokuset være annerledes, fordi Kvaale ser på teksten for å finne den kreative betydningen for bloggen som virksomhet, mens jeg i denne avhandlingen vil fokusere på det tekstlige og hvilken retorisk rolle teksten spiller.

Maria Hjelmelands bakgrunn likner mer min egen; hun skrev masteroppgave i nordisk på lektorutdanningen ved NTNU. Hennes masteravhandling *Meg, meg selv og jeg – En oppgave om forholdet mellom sosiale medier og romankunst i Linnéa Myhres forfatterskap* har et sterkt fokus på det tekstlige, og hun konsentrerer oppmerksomheten om én skribent. Hjelmeland skriver om hvordan den digitale personligheten til bloggeren kan gjenspeiles i litteraturen. Hennes avhandling ser altså på hvilken utveksling man kan finne mellom selvframstilling på sosiale medier og i romankunst (Hjelmeland, 2016). Siden Linnéa Myhres bøker er romaner og dermed skjønnlitterære, og blogg er en form for sakprosa, ser Hjelmeland på hvordan selvframstilling og tekstlige virkemidler overføres fra sakprosa til skjønnlitteratur. I min masteroppgave analyserer jeg tekstlige momenter i to ulike former for sakprosa, fordi både bloggen og boka til Kristin Gjelsvik er sakprosa. I tillegg ser Hjelmeland kun på selvframstillingen til Myhre, mens jeg skal se på hvordan Gjelsvik bruker ulike stemmer og hvilken funksjon de har. En del av funksjonen vil være hvordan hun fremstiller seg selv gjennom stemmene, men hovedfokuset er hvilke retoriske kvaliteter de har.

Linnéa Myhre har vært tema for ytterligere to masteroppgaver: Kjersti Hinna Reinshorns «*Jeg er ganske sikker på at hun er meg*» *Om selvkonstruksjon i tekster av Linnéa Myhre* (UiS 2015) og Marte Josefine Nilsens «*Uten min mor har jeg ingen*». *En analyse av Linnéa Myhres roman Evig søndag med vekt på fortellerens samspill med ulike karakterer og objekter* (UiT 2016). Det er relevant å bemerke at det er den skjønnlitterært orienterte Linnéa Myhre som har vært omfattet av størst forskningsinteresse så langt, mens Kristin Gjelsvik og andre blogg bokforfattere hittil har blitt forsømt.

1.1.2 Hvorfor Kristin Gjelsvik?

Kristin Gjelsvik har vært en profilert person i det norske mediebildet siden hun i 2012 var med på realityprogrammet *Paradise Hotel*. Siden deltakelsen har hun vært en av Norges største bloggere, og har også i etterkant deltatt på en rekke TV-programmer, blant annet *Bloggerne* (TV2), *Torpet Kjendis* (TV2) og *Camp Kulinaris* (TV3). Hun har vært å se på TV i norske hjem ved en rekke anledninger, og har på den måten holdt seg aktuell. I de siste årene har hun markert seg på andre måter, ved å gå sterkt ut mot sin egen bransje og kollegaer. Hennes fanesak er kroppspress og normaliseringen av plastisk kirurgi, og hun har brukt sin stemme på å si imot alle bloggere og influencere som er med på denne normaliseringen. Spesielt hardt har hun gått ut mot Sophie Elise Isachsen, som er en av Norges største bloggere og kjendiser. Gjelsviks harde tone har skapt drama i bloggsfæren i Norge, og det har fått mye oppmerksomhet. Dette har ført til at Gjelsvik har gjestet en rekke programmer, hvor hun har snakket om saken og sagt sin mening. Blant annet har hun gjestet *God Morgen Norge* på TV2 og *Debatten* på NRK.

Spesielt i det siste året har Gjelsvik vært aktiv i mediebildet. Det som av mediene blir kalt en bloggkrig mellom henne og Sophie Elise Isachsen har fått mye oppmerksomhet siden Gjelsvik i mars 2019 la ut en Youtubevideo med tittelen «Nå er det nok, Sophie Elise!». Der kritiserer hun Isachsen for å fortsette og normalisere plastisk kirurgi og andre operasjoner for å endre og «forbedre» utseendet (Kristin & Dennis, 2019). Dette gjør at Gjelsvik er mer aktuell enn noen gang tidligere, og at boka hennes, som handler om dette temaet, fortsatt er relevant. Senest i februar 2020 møttes Gjelsvik og faren til Sophie Elise Isachsen til debatt (Solvang, 2020). Bakgrunnen for debatten var at Gjelsvik mottok prisen «Årets sterke mening» under Vixen Awards blant annet for Youtubevideoen, og at Isachsen samtidig mottok prisen «Årets business». Gjelsvik opplevde dette som motsigende og problematisk, og takketalen hennes ble en tordentale der hun kritiserte både Vixen og Isachsen (Westeng, 2020). I ettertid har Gjelsvik vært opptatt av å presisere at tordentalen ikke var et personangrep, men «et angrep på en millionbedrift og et kynisk apparat» (Gjelsvik, 2020). På grunn av Gjelsviks profil i mediebildet, og at hun er lite utforsket sammenliknet med andre profilerte bloggere, er det relevant å forske på hennes tekster.

1.2 Materialet

Ettersom Kristin Gjelsvik skriver om kroppspress og normaliseringen av plastisk kirurgi i *#branok*, har jeg valgt blogginnlegg med samme tema. Disse innleggene er ikke

representative for bloggen som helhet. Grunnen til at jeg likevel har valgt dem, er at det tilrettelegger for fokus på det skriftlige. Det jeg skal finne ut av i denne masteroppgaven, er hvordan Gjelsvik bruker ulike stemmer i de ulike formatene. Bruken av stemmer hadde vært vanskelig å analysere dersom temaene i tekstene som skal analyseres er helt ulike. Dermed er det naturlig å velge blogginnlegg som handler om det samme, slik at jeg kan sammenlikne det retoriske uttrykket.

1.2.1 Bloggen

Kristin Gjelsvik har vært blogger siden 2009, da hun etablerte bloggen StyleConnection. Etter deltakelsen i Paradise Hotel satset hun for fullt på bloggkarrieren, og har siden 2012 livnært seg av bloggen. I de første årene blogget hun mye om klær og det å gå med hva man vil uavhengig av mote. I 2014 begynte hun å selge klær gjennom selskapet StyleConnection, men ble tre år senere erklært konkurs. Med konkursen kom et skifte, og alt med StyleConnection ble byttet ut til fordel for hennes eget navn. Bloggen fikk dermed en dreining mot det personlige med navnet kristingjelsvik.no («Kristin Gjelsvik», 2020). Fokuset på bloggen har gradvis gått fra klær til samfunnskritikk, og Gjelsviks sterke meninger har fått mye fokus på bloggen. I dag er bloggen en blanding av sterke meninger, positive budskap og små historier fra hverdagen til Gjelsvik. Gjennom årene har bloggen fått en rekke priser, og den er fortsatt en av Norges største. Ifølge Ocast, en nettside med statistikk fra Google Analytics på ulike sosiale medier, har bloggen et gjennomsnitt på 5000 unike lesere om dagen. På samme nettside står det at målgruppen på bloggen er mellom 18 og 34 år gamle og at 96% av leserne er jenter (Ocast, 2019). De tre blogginnleggene jeg skal fokusere på i denne oppgaven er «Ja, vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi!» (Gjelsvik, 2018b), «Offerrolle, bevisstgjøring og regelverk!» (Gjelsvik, 2018a) og «4 år eldre, 80k fattigere og 2 operasjoner rikere!» (Gjelsvik, 2017b), som alle handler om kroppspress og normaliseringen av plastisk kirurgi, og har samme tema som boka.

1.2.2 Boka

I september 2017 ble boka *#branok* gitt ut. Språket i boka ble beskrevet som typisk «bloggspråk», som levende og i kort-form (Larsen, 2017). Boka er på 150 sider, mange av sidene har lite eller ingen tekst, men er ofte et fargerikt bilde eller en liten motivasjonstekst. Omslaget er knallrosa. Gjennom det visuelle fremstilles hensikten til Gjelsvik enda tydeligere: Fokuset hele veien er «feel good».

DU er bra nok, er du ikke enig?
Skjønner du nå hvor forbanna bra du er?
Hvor rå du er? At det bare finnes én av deg, og at du er helt unik?

Hvis ikke synes jeg at du skal lese boken en gang til, og enda en gang etter det ...

Du ER bra nok – du må bare tro på det selv (Gjelsvik, 2017a)

Slik lyder baksiden på boka, som beskriver hvilket formål Gjelsvik og forlaget har med den. Målet hennes er at leserne av boka skal føle seg bedre, og at de skal se på seg selv som bra nok. Boka handler om dagens samfunn. Gjelsvik skriver om hvordan andre bloggere og media generelt, ikke er klar over den påvirkningskraften de har. Hun forklarer hvordan de påvirker unge jenter til ikke å føle seg bra nok i sin naturlige kropp ved å normalisere og fremme plastiske operasjoner. Som en motpol til dette skriver hun i boka om hvordan man kan stå imot kroppspresstet og normaliseringen av plastisk kirurgi, og gir tips til hvordan man kan få bedre selvtillit.

1.3 Oppgavens disposisjon

Videre i avhandlingen vil jeg først greie ut om det teoretiske grunnlaget for analysen. Det omfatter teori om blogg, bloggbok, flerstemmighet og retorikk, der jeg blant annet vil støtte meg på litteratur av Jill Walker Rettberg, Carolyn Miller og Dawn Shepherd, Mikhail Bakhtin, Jens E. Kjeldsen og Roger D. Cherry. Analysen er delt inn i syv kategorier utfra hvordan jeg kategoriserer stemmene som kommer frem i tekstene. Den første stemmen jeg analyserer er Gjelsvik sin egen stemme og jeg ser på hvordan hun bygger opp sin bloggerpersona. Deretter vil jeg analysere bruken av fagpersoner og forskning. Videre analyserer jeg hvordan stemmene til andre bloggere kommer frem, etterfulgt av de usikre jentene som blir påvirket. Jeg vil deretter se på hvordan stemmene til kjendiser og media kommer frem, før jeg analyserer bruken av stemmene til representanter fra en utvidet offentlighet. Til slutt i analysekapittelet ser jeg på stemmen til Gjelsvik sine egne blogglesere. Helt til slutt kommer avslutningskapitlet, hvor jeg oppsummerer funnene mine fra analysen.

2 Teori og metode

Kristin Kvaale har i sin masteroppgave gjort en kvalitativ studie basert på dybdeintervjuer, der hensikten var å finne betydningen av overgangen fra blogg til bok, for bloggen som virksomhet og for den enkelte blogger. Hennes prosjekt var avhengig av empiri fra bloggerne for å få innsikt i deres opplevelser (Kvaale, 2015, s. 21). I min oppgave er fokuset på det skriftlige, der bloggerens personlige opplevelser med skrivingen ikke vil være relevant for problemstillingen på samme måte som for Kvaale. Jeg ser det derfor som hensiktsmessig å foreta retorisk analyse av allerede publiserte tekster.

Retorisk analyse er en form for hermeneutisk aktivitet. Hermeneutikk handler om fortolkning av tekst (Lothe et al., 2007c, s. 84). Jeg må tolke teksten for å finne de ulike stemmene, samtidig som jeg utfra tolkningene analyserer hvilken retorisk funksjon de har. Sjanger er med på å etablere en forventningshorisont for tolkning og analyse. Blogg og bloggbok er hver sine sjangre, der den som leser og den som skriver, blir styrt av et sett med sjangerkonvensjoner. Dermed vil kvalitetene blogg og bloggbok har som sjanger være avgjørende for analysen. Jeg vil derfor kort gjøre rede for noen begrepsapparat og sjangerkontekster som blir sentrale i oppgaven.

2.1 Blogg

I boka *Blogging* beskriver Jill Walker Rettberg blogg som en sum av skriving, layout, hyperkoblinger, tilkoblinger og hyppighet i publikasjoner (Rettberg, 2014, s. 5). Rettberg startet selv å blogge i 2000 og har siden den gang forsket på sosiale medier. Ifølge Rettberg er blogg roten til alle typer sosiale medier. De ulike sosiale mediene tar etter bloggens struktur ved å blant annet ha hyppige oppdateringer, og at publiseringene legges ut i en reversert kronologisk rekkefølge (Rettberg, 2014, s. 32). Man er sjelden *kun* blogger eller *kun* leser av en blogg: “*Blogging is as much about reading other blogs as about writing your own, and the best way to understand blogging is to immerse yourself in it*” (Rettberg, 2014, s. 1). Det etableres et tillitsforhold mellom leser og blogger ved de jevnlig oppdateringene på bloggen, og de umiddelbare tilbakemeldingene i kommentarfeltet. Blogglesere blir engasjert i bloggen og tar del i kommunikasjonen, på samme måte som bloggeren blir opptatt av leserne sine. Bloggens innhold påvirkes derfor i noen grad av leserne, fordi bloggere er klar over at de har lesere og derfor skriver til dem (Miller & Shepherd, 2004, s. 10). Rettberg presiserer at

blogg kan ha mange ulike kontekster og kan bli tolket ut fra mange ulike disipliner (Rettberg, 2014, s. 1).

I « *Blogging as Social Action: A Genre Analysis of the Weblog*» forsøker Carolyn Miller og Dawn Shepherd å definere blogg og hva som kjennetegner den. De ser på bloggen fra dens opprinnelse på 1990-tallet for å forstå bloggens retoriske kvaliteter som sjanger. En trend begynte på 1990-tallet, der profesjonelt arbeid, offentlighet og privatliv smeltet sammen. Det begynte med den amerikanske kulturen: De ble besatt av å gjøre kjendiser om til vanlige mennesker og å gjøre om vanlige mennesker til kjendiser. Med denne trenden vokste et behov for tilgang til privat informasjon om enkeltpersoner. Bloggen ble til i lys av dette, og ble et produkt av sin tid. Den gir tilgang til privatliv og reflekterer de kulturelle endringene på 1990-tallet (Miller & Shepherd, 2004, s. 3–5). Denne trenden ser vi i stor grad i Norge i dag, med mange reality-programmer, der deltakerne, i likhet med Gjelsvik, i etterkant blir store bloggere. Seerne av reality-programmer blir personlig engasjert i deltakerne, og dermed engasjert i deres privatliv. Bloggere gir direkte innsyn i sitt privatliv ved å skrive om hverdagen sin, men dette kan skje i ulik grad. Rebecca Blood påpeker at det kan skilles mellom to typer blogg: en som retter fokuset mot forfatteren eller bloggeren og en som gir tilgang til informasjon (Blood, 2000). Gjelsvik sin blogg er i all hovedsak en blogg som retter fokuset mot bloggeren, men hun gir også tilgang til informasjon. Hennes blogg blir dermed en blanding av de to typene blogg som Blood beskriver.

2.2 Bloggbok

Når en blogger går over fra å skrive blogg til å skrive bok, kan det beskrives med det amerikanske begrepet «blook», en sammensetning av ordene «blog» og «book». Enkelt forklart betyr dette at hele eller deler av en blogg blir overført til bok. Begrepet ble først brukt i 2002 av den amerikanske journalisten Jeff Jarvis. Han oppfant begrepet da Hollywood-bloggeren Tony Pierce holdt en konkurranse for å gi boka si, som var basert på bloggmateriale, et navn (Maxwell, 2006). Det er dog ikke et innarbeidet begrep i Norge, og jeg vil derfor, i likhet med Kvaale, kalle det «bloggbok» i denne avhandlingen. At bloggere gir ut bøker er ikke et helt nytt fenomen, men det er heller ikke gammelt. I 2001 kom den første boka som var basert på en blogg ut, *User Interface Design for Programmers* av Joel Spolsky (Kvaale, 2015, s. 3). Siden den gang har mange bloggere skrevet bøker. Litteraturviter og forfatter Tina Åmodt skriver i 2012 at forlagene for lengst har fått øynene opp for toppbloggerne, og at de da blir garantert et større salg enn normalt (Hjelmeland,

2016, s. 8). Bøker skrevet av bloggere blir solgt i store antall, og mange av dem har i de siste årene blitt bestselgere. Bare i løpet av 2017 og 2018 ga åtte av Norges største bloggere ut bok, og disse har et samlet oppslag på 85 000 (Ekeberg & Husby, 2018). Det er tydelig at bloggere vet hvordan de skal fange leserne.

Maria Hjelmeland undersøker hvordan sosiale medier og blogg påvirker og endrer vår tids litteratur. Utfra en analyse av bloggen og bøkene til Linnéa Myhre har hun kommet frem til noe av det som kjennetegner den nye litteraturen og blogg bøker: Språket er ofte enkelt, og innholdet er selvsentrert og overfladisk. I tillegg tar litteraturen etter bloggens og sosiale mediers komprimerte form: Bøkene, kapitlene, setningene og scenene er korte (Hjelmeland, 2016, s. 48). Dette kan kjennes igjen i boka til Gjelsvik. Som nevnt innledningsvis blir språket i boka beskrevet som «bloggspråk» og i tillegg er det en kort bok på 150 sider, der mange av sidene er bilder eller korte sitater. Et annet forhold Hjelmeland bemerker, er at kvaliteten på utgivelsen er uavhengig av salgstallene. Mange av bloggerne har generert høye salgstall, men har ingen nevneverdige gode kritikker å vise til (Hjelmeland, 2016, s. 48). Det er få anmeldelser å finne av boka til Gjelsvik. Hun har sitert gode tilbakemeldinger hun har fått fra lesere på bloggen, og god kritikk har dermed kommet frem gjennom Gjelsvik sin bruk av flerstemmighet. Det er så vidt meg bekjent ingen profesjonelle anmeldelser å vise til.

2.3 Flerstemmighet

Flerstemmigheten i en tekst handler om hvilke stemmer forfatteren slipper til. Polyfoni handler om at ulike stemmer er sidestilt og at de ikke er underordnet forfatterens stemme. Begrepet er i moderne litteraturforskning innført av Mikhail Bakhtin, som relaterer det til dialogprinsippet (Lothe et al., 2007f, s. 173). Dialogprinsippet er kjennetegnet ved et samspill av ulike stemmer, verdisystemer eller bevisstheter, der ingen har mer autoritet enn den andre eller er mer overlegen (Lothe et al., 2007a, s. 39). Disse stemmene kan knyttes til personer, forteller(e) og forfatter. Stemmer kan blant annet markere forskjellige ideologiske posisjoner (Lothe et al., 2007g, s. 214). I en slik dialogisk struktur får stemmene relasjoner og deres relasjoner til forfatteren får en likestilt dialogisk samtalekarakter (Lothe et al., 2007f, s. 173). Denne dialogen er også til stede når forfatteren skriver en tekst. Det foregår en samtale inne i forfatteren mens hen skriver. Samtalen kan både være en dialog og en polylog, altså en samtale mellom et helt kor. De ulike stemmene representerer ulike tekster som får spille sammen og mot hverandre (Tønnesson, 2002, s. 20). Flerstemmighet kan også knyttes til begrepet heteroglossia, som betegner en sammensetning av stemmer som er relaterte til

hverandre. Stemmene kan ha ulike intensjoner, de kan være den direkte intensjonen til personen som taler, og forfatterens forvridde intensjon. Det skilles altså mellom det som faktisk står i en tekst, og intensjonen forfatteren har med teksten (Lothe et al., 2007b, s 86).

Jeg vil se på flerstemmighet som et begrep som også innebærer intertekstualitet, fordi det får frem stemmer i teksten på en mer direkte måte. Begrepet intertekstualitet er i videste forstand alle tenkelige forbindelser mellom tekster (Lothe et al., 2007e, s. 100). Det kan være alt fra tekstelementer, språklig stil eller kompositoriske trekk, til begrep, forståelsesmåter og uttryksmåter. En tekst vil bygge på, vise til, omforme eller etterlikne elementer fra andre tekster på ulike måter, og samspillet mellom tekster kan være mer eller mindre direkte (Skovholt & Veum, 2014, s. 46). Jeg kommer i denne masteroppgaven til å se på det direkte samspillet mellom tekster, og bruker Gerard Genettes forståelse av begrepet. Han ser på intertekstualitet som en av fem transtekstualiteter. For ham betegner transtekstualitet ulike typer forbindelser mellom tekster, og intertekstualitet blir brukt tekstanalytisk om de direkte tilknytningene mellom tekster. Dette kan være allusjoner, plagiat eller sitater (Lothe et al., 2007h, s. 233). I min oppgave ser jeg først og fremst på sitater og direkte henvisninger til andre tekster som intertekstualitet.

2.4 Retorikk

I denne avhandlingen vil det være relevant å knytte flerstemmigheten til retorikk, fordi bruken av stemmer i tekstene til Gjelsvik er en sentral del av den retoriske overbevisningen. Stemmene er med på å bygge opp de tre retoriske appellformene etos, logos og patos i tekstene, samtidig som de i seg selv har retoriske kvaliteter. Jeg vil fokusere på de retoriske kvalitetene som kommer frem ved å se på appellformene, og hvordan de spiller sammen. Appellformene finnes i de fleste tekster og alle er viktige for å overbevise mottakerne. Likevel er det vanlig at en av dem er mest fremtredende (Økland & Aksnes, 2010). Ifølge Jens E. Kjeldsen bør de forstås i samspill (2015, s. 293). Det vil si at appellformene påvirker hverandre og at de kan være med på å styrke hverandre. For eksempel kan logos være med på å gjøre avsenders etos sterkere.

Etos handler om avsenderen. I *Litteraturvitenskapelig leksikon* blir etos beskrevet som «et menneskes fremferd, karakter, moralske vilje, intelligens og holdning» (Lothe et al., 2007b, s. 59). Retorikkens etos er en avgjørende appellform for å overbevise mottakeren. Man vurderer ikke bare det som blir sagt, men også den som sier det. Derfor er mottakerens oppfatning av avsender viktig. Det kan endres over tid, selv for de samme mottakerne, fordi

etos handler om oppfatningen mottakeren har på et bestemt tidspunkt (Kjeldsen, 2015, s. 119). Ifølge Aristoteles er det tre karaktertrekk man ser etter når man vurderer troverdigheten til avsenderen. Disse tre er forstandighet, dyd og velvilje. Med forstandighet menes det at avsender fremstår kompetent og gir inntrykk av å kunne ta fornuftige avgjørelser. Har avsenderen karaktertrekket dyd, vil det si at hen har god moral og ikke mistenkes for å bedra og villedde noen. Med velvilje menes det at avsenderen er hyggelig og gir signaler om at hen vil det beste for mottakerne (Bakken, 2016, s. 38) Det er viktig å være konsekvent, at argumentene og fremførelsene er like, slik at mottakeren sitter igjen med det samme inntrykket og den samme oppfatningen av at du vet hvem du er og hva du vil (Kjeldsen, 2015, s. 123). Samtidig må man fremstå som intim, personlig og engasjert, man må gi av seg selv ved å vise sitt personlige engasjement. På den måten lærer mottakerne hvem du er og du blir oppfattet som ærlig og engasjert (Kjeldsen, 2015, s. 124). Dette er viktig for å opprettholde et tillitsforhold mellom blogger og leser, slik at leserne av en blogg vil bevare interessen for bloggeren som person.

Det er vesentlig for Gjelsvik at leserne ser på det hun sier som sant. Når man appellerer til logos, er det fornuften det appelleres til. Det vil si at man må fremstille noe som sant eller sannsynlig, og at mottakerne ser på det som blir sagt som fornuftig. Da er det spesielt snakk om to elementer: beskrivelse og argumentasjon. Man må beskrive verden på en måte som mottakerne kan gjenkjenne og akseptere. For at både påstandene og argumentene skal ha en overbevisende kraft, må påstandene som fremmes, argumentene som underbygger dem og relasjonen mellom påstand og argument fremstå som sanne eller sannsynlige (Bakken, 2016, s. 50). Logos er med på å skape etos, fordi argumentene som velges og måten de brukes på er med på å gjøre avsenderen troverdig og dermed er det som blir sagt sannsynlig (Kjeldsen, 2015, s. 117). Bloggeren må vise at hun har den samme oppfatningen om virkeligheten som bloggleserne.

For at Gjelsvik skal nå gjennom til leserne sine, er det viktig at de blir følelsesmessig berørt og motiverte til å gjøre en endring i tankesettet sitt. Når man appellerer til patos, appellerer man til følelser. Målet er å sette mottakeren i en viss sinnsstemning (Kjeldsen, 2015, s. 33). Følelsen som mottakeren sitter igjen med, har innvirkning på overtalelsesprosessen. For å overtale mottaker må man vekke et følelsesmessig engasjement for å holde på oppmerksomheten deres. Følelser påvirker hvordan mennesker vurderer en sak, så hvilke følelser mottakerne får kan være avgjørende for overtalelsen (Bakken, 2016, s. 45). I *Retorikkens* andre bok slår Aristoteles fast at det som gjør at folk tar forskjellige avgjørelser og endrer mening, er følelser (Kjeldsen, 2015, s. 306). Følelsene har også en

viktig motiverende funksjon. Målet med overtalelse er ofte å få mottakeren til å utføre en handling, og da er motivasjonen avgjørende. I tillegg kan følelser spille en rolle i argumentasjonen ved å være implisitte premisser for argumenter (Bakken, 2016, s. 45). På den måten spiller patos sammen med etos og logos. Videre vil jeg analysere samspillet mellom appellformene, og hvordan disse blir styrt av sjangerelementer som følger med blogg- og bloggbok-sjangeren.

2.5 Persona

Før jeg avrunder teorikapitlet, vil jeg legge til ytterligere et moment som er relevant for analysen. Roger D. Cherry (1988) argumenterer i sin artikkel «Ethos Versus Persona. Self-Representation in Written Discourse» for at vi må skille mellom etos og persona for å få et presist nok ordforråd for å kunne kritisk beskrive og analysere skriftlig selvportrettering. Personabegrepet blir ofte blandet med etos, til tross for at det er gode historiske og konseptuelle grunner for å opprettholde et skille mellom dem. En historisk undersøkelse av de to begrepene viser at etos og persona stammer fra ulike tradisjoner og derfor gir forskjellige, men komplementære, perspektiver på selvrepresentasjon (Cherry, 1988, s. 252). Persona har sitt opphav i romersk drama, og har blitt brukt i litteraturkritikken for å referere til en «maske» som forfatteren adopterer i teksten (Cherry, 1988, s. 259). Begrepet fikk gradvis andre betydninger, blant annet forestillingen om «rolle», både i en dramaturgisk forstand og i en bredere betydning av sosial rolle (Cherry, 1988, s. 256–257). Personabegrepet brukes altså for å beskrive rollene forfatteren skaper for seg selv i skriftlig diskurs, mens etos refererer til et sett med egenskaper som, hvis de tilskrives en forfatter på bakgrunn av tekstlig bevis, vil forbedre forfatterens troverdighet (Cherry, 1988, s. 268–269). I det kommende analysekapitlet vil jeg se på Gjelsviks etablering av persona, og hvordan de retoriske appellformene påvirker rollen hun går inn i som blogger.

3 Analyse

I analysekapitlet vil jeg gruppere forekomstene av flerstemmigheten på bloggen og i boka i syv kategorier. Selv om hver av kategoriene kan overlape noe med hverandre, har jeg delt dem opp for å kunne ta et dypdykk i hver av stemmene, og å se hvordan de kommer frem og hvilken retorisk funksjon hver av dem har. Jeg vil først se på Gjelsvik som bloggerpersona og hennes retorikk. Gjelsviks stemme vil for øvrig ha en viss tilstedeværelse i alle de andre delkapitlene, fordi hun er forfatteren og det er hennes retorikk jeg analyserer.

3.1 Gjelsvik

Den tydeligste stemmen på bloggen og i boka er stemmen til Gjelsvik, og den rollen hun trer inn i. Både i boka og på bloggen skriver hun om sine følelser knyttet til temaet og det er tydelig at hun brenner for det hun skriver om:

I tillegg har vi de vandrende reklameplakatene som kalles influencere. De strutter av sted med sin million dollar plastikk-body, kler av seg og selger kropp for igjen å selge produkter, samtidig som de gjemmer seg bak «stakkars meg» ... MEN, jeg blir ikke fornøyd, så IKKE gjør som meg!

Yeah right, dét er jo lett å tro på når du fortsetter å fylle kroppen din med plastikk, og samtidig bruker den som hovedrekvisitt i sosiale medier. Kropp, kropp, kropp ... en halvnaken, en. Aller helst i seksualiserte positurer som hører mer hjemme i pornofilm enn på en blogg uten aldersgrense (Gjelsvik, 2017a, s. 10)

Her ser vi tydelig skrivestilen til Gjelsvik, og holdningene hennes kommer frem. Hun bruker store bokstaver for å fremme et poeng og kodeveksler mellom norsk og engelsk. På den måten får hun et levende språk. I tillegg tar hun i bruk overdrivelser og gjentakelser for å fremme sitt standpunkt. Dette tydeliggjør Gjelsviks bloggerpersona som en som vil få frem et problem i samfunnet. Med det får hun, som Roger D. Cherry skriver, gitt en beskrivelse av den rollen hun som forfatter går inn i.

3.1.1 Bloggeren som «jeg» og «vi»

Gjelsvik er til stede med en engasjert stemme gjennom hele blogginnlegget «Ja, vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi!». Det kommer tydeligst frem når hun skriver «jeg» og skriver om sine følelser og meninger. «Jeg kjenner det knyter seg i magen når jeg

leser kommentarene fra unge jenter – og i flere tilfeller barn, i kommentarfeltet på deres favorittblogg» (Gjelsvik, 2018b). Da ser leseren eksplisitt at det som står er noe Gjelsvik henter fra egne følelser og tanker. Dermed blir stemmen tydelig fremvist og hun etablerer etos. Hun skaper sin bloggerpersona ved å ta på seg en rolle som «bloggeren som bryr seg», for å etablere denne etosen og opprettholde et tillitsforhold med bloggleserne. Dette er også tilfellet i boka. Leserene får tidlig et inntrykk av Gjelsvik. «Jeg heter Kristin Gjelsvik. Jeg er hun derre bloggeren fra Bergen» (Gjelsvik, 2017a, s. 9). Vi ser tydelig at hun beskriver rollen sin som «hun derre bloggeren», og som Cherry skriver danner hun seg gjennom dette persona. Det blir klart at den som skriver nå, ikke er Gjelsvik som privatperson, men hennes bloggerpersona. Gjelsvik bygger videre i boka opp sin etos ved å bruke personlige opplevelser og historier som innpakning til mange av temaene hun tar opp, og hennes tanker og følelser er tydelige gjennom hele boka. «Dette ansvaret ... Lite visste vel jeg i 2009 at blogging kom med et ansvar» (Gjelsvik, 2017a, s. 15). Gjelsvik tar på seg rollen som den ansvarlige bloggeren, som vet hvilket ansvar hun sitter med og viser at hun selv har integriteten i behold. Gjelsvik vier mye plass til å bygge opp denne personaen, fordi den er essensiell for å opprettholde tillitsforholdet til leserne, som Miller og Shepherd påpeker at er viktig for bloggen. Vi ser hvordan boka påvirkes av bloggen, der det å fremstille seg selv som ekte og genuin er viktig. Samtidig kan vi se dette i sammenheng med funnene til Hjelmeland om at blogg bøker ofte er selvsentrerte, fordi boka har mye fokus på Gjelsvik sine opplevelser og følelser, og er opptatt av at hun er den som har rett.

Når hun skriver om et større problem og fjerner fokuset fra sine egne opplevelser, skriver hun «vi». «Vi har ALLE våre feil og mangler. Og vi er nødt til å lære oss å leve med dem, til å lære oss å akseptere oss selv som den vi er» (Gjelsvik, 2017a, s. 126). Her fokuserer teksten mer på samfunnet, og Gjelsvik gjør seg selv til en del av det problemfylte samfunnet. Hun gir inntrykk av at hun er personlig involvert og ser på problemet som noe felles. Gjelsvik står frem som et eksempel for leserne, og viser at hun er engasjert. Det appelleres til en fellesskapsfølelse, og leserne kan få inntrykk av at Gjelsvik er på samme plan som dem og deler deres følelser. Samtidig kan det argumenteres for at Gjelsvik ikke er en del av dette «vi»-et. Hun skriver en bok som handler om at man er bra nok som man er, og er bestemt i sine meninger. Derfor er det sannsynlig at hun egentlig allerede er fornøyd med den hun er. Hun skriver ikke *#branok* for å jobbe med sitt eget selvbilde, men for å hjelpe andre. Det skaper dermed en falsk fellesskapsfølelse: Gjelsvik blir en del av et fellesskap hun kanskje egentlig ikke tar del i, for å forsterke inntrykket leserne har av henne.

Bloggerpersonaen bygges opp som en som ser på seg selv som en del av problemet, samtidig

som vi vet at Gjelsvik ser på sine tanker som løsningen. Flerstemmigheten kan knyttes til heteroglossia: Rollen sier at hun er en del av gruppa, mens den forvridde intensjonen til forfatteren kan være å danne en falsk fellesskapsfølelse som styrker hennes egen posisjon. Vi ser en forskjell mellom rollen «blogger» og personen, rollen er en del av «vi», mens personen ikke er det.

Leserne kan bli følelsesmessig engasjert fordi de kjenner seg igjen i å ha feil eller mangler. På den måten kan leserne bli mer mottakelige for det Gjelsvik vil si. Samtidig kan det bidra til en følelse av at de fortjener å ha det bra med seg selv og at måten å gjøre det på er å akseptere seg selv. Gjelsvik er den som forteller dem at de får det til. Dermed kan man se at patos i dette tilfelle styrker Gjelsvik sin etos. At leserne kan kjenne seg berørt, kan bidra til at de stoler mer på det Gjelsvik sier. Igjen kan vi trekke inn det Hjelmeland påpeker om at bloggbooker ofte er selvsentrerte. Alt Gjelsvik skriver, er med på å danne et grunnlag for hennes etos, og mye av fokuset i boka blir på henne. Samtidig kan det ses i kontrast til Hjelmeland. Selv om teksten bygger opp etos, er ikke innholdet selvsentrert. Nettopp fordi det bærer preg av fellesskap og at det tar opp et seriøst tema. Derfor kan det sies at ikke alle bloggbooker har et selvsentrert og overfladisk innhold, selv om funksjonen kan være det.

Blogginnet «Ja, vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi» har noen av de samme tendensene som boka. «Vi ser så tydelig at altfor mange bloggbookere ikke klarer å se problemet med slik reklame, og ved å komme med forbud, vil vi også (forhåpentligvis) bremse normaliseringen av kosmetisk kirurgi» (Gjelsvik, 2018b). Også her kommer flerstemmigheten frem gjennom heteroglossia, Gjelsvik setter seg inn i en større gruppe og gjør leseren til en del av hennes stemme. Likevel skinner det gjennom at det som skrives er hennes meninger og tanker. Ved å skrive «vi», kan leserne bli mer engasjert og føle seg som en del av løsningen – ikke problemet, som igjen kan gjøre at flere blir med på å gjøre en endring. Samtidig får Gjelsvik indirekte frem at hun er en av de som gjør det riktig, fordi hun ser problemet. På den måten fremstår hun arrogant. Hun rangerer seg selv høyere enn de andre bloggbookerne. Dermed økes det selvsentrerte fokuset, samtidig som Gjelsvik igjen blir hevet over leserne og «vi» blir mindre betydningsfullt.

Gjelsvik skiller altså både i blogginnet «Ja, vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi» og boka mellom «jeg» og «vi». Når hun snakker om personlige temaer som hva hun føler og tenker om sin egen kropp og når hun eksplisitt viser hva hun mener, bruker hun «jeg». Det ser vi også i blogginnet «Offerrolle, bevisstgjøring og regelverk!»:

Jeg mener det bør lages klarere regler og retningslinjer. Det burde rett og slett være forbudt å reklamere for kosmetiske inngrep i sosiale medier, og jeg mener også at aldersgrensene for å gjennomføre slike inngrep burde være høyere. Jeg har sagt det før men jeg sier det igjen, det skremmer meg at majoriteten av dem som reklamerer – og som hyppigst utfører slike inngrep – er jenter mellom 18 – 23. (Gjelsvik, 2018a).

Dette blogginnlegget er preget av et tydelig personlig engasjement. Patos blir etablert ved at følelsene til Gjelsvik skinner gjennom. I tillegg etablerer hun at hun er konsekvent ved å tydeliggjøre at dette er noe hun har sagt før. Leserne skal sitte igjen med inntrykket av at hun er seg selv og snakker rett fra hjertet, og at hun er ekte og naturlig. Blogginnlegget skiller seg litt fra «Ja, vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi!», som fokuserer mer på oss som et samfunn og ikke følelsene til Gjelsvik. Likevel ser vi noen av de samme tendensene: Hun bruker «vi» når det er snakk om et felles ønske om å forbedre samfunnet, og hun gjør seg selv til en del av gruppen. «Bevisstgjøring. Det er jo det dette handler om, og her har vi alle noe å lære» (Gjelsvik, 2018a). Det blir tydelig at Gjelsvik på bloggen og i boka skiller mellom et kollektivt «vi» og et personlig «jeg», og at hensikten i begge tilfeller kan være å bygge opp en persona som kan relateres til. Dette sitatet fra boka viser skillet: «Jeg er så hjertens enig! Vi MÅ lære oss å akseptere – både oss selv og andre!» (Gjelsvik, 2017a, s. 127). Man ser at Gjelsvik bruker «jeg» når hun skriver om hva hun mener. Videre bytter hun om til det kollektive «vi», når hun skriver om løsningen på problemet i samfunnet. Patos kommer frem og bygger opp etos, ved å få leserne til å kjenne på følelsen av aksept og at det er noe alle fortjener. Dette hjelper Gjelsvik sin etos fordi hun gir inntrykket av at hun bryr seg om deres følelser.

3.1.2 Bloggerens fortid

Stemmen til Gjelsvik kommer også frem gjennom gjenbruk av egne tekster. Vi kan si at hennes etos blir forsterket gjennom sitat. Blogginnlegget «Ja vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi!» begynner med en henvisning til et tidligere blogginnlegg Gjelsvik skrev i 2016. Dette er en retorisk strategi som fungerer overtalende gjennom å tydeliggjøre at problemet har eksistert lenge, og at Gjelsvik lenge har engasjert seg i det.

«Blogg burde bli forbudt!

Eller ... Man burde måtte ta en opptaksprøve for å i det hele tatt bli godkjent som blogger. Man burde altså bestå opptaksprøven, for å bli en sertifisert blogger. Sertifisert blogger, dere ... Det hadde jaggu vært noe!»

Slik lød første avsnitt i et blogginnlegg jeg skrev i 2016. Jeg var så forbanna – skikkelig forbanna. Jeg hadde kommet over en konkurranse som en blogger arrangerte på Facebook, hvor premien var leppefillers til en verdi av 2.500 kroner (Gjelsvik, 2018b).

I dette sitatet ser leserne at Gjelsvik kritiserer hvor lett det er å bli blogger, selv om hun også kategoriseres som det. Hun gir seg selv en «dobbel» stemme ved å sitere seg selv, og får på den måten frem sin mening og samtidig vist at dette er noe hun har ment lenge. Ved å referere til en egen tekst som ble skrevet tidligere, for så å skrive om det samme, viser Gjelsvik en kontinuitet i sin identitet og holdninger, samt at rollen som «bloggeren som bryr seg» blir styrket. Her går hun imot det som ifølge Miller og Shepherd, og Rettberg er et vanlig kjennetegn for bloggsjangeren: at tekstene er publisert i omvendt kronologisk rekkefølge. Ved å sitere seg selv på den måten, får hun frem en kontinuitet som ikke ellers er mulig på bloggen, nettopp fordi den kjennetegnes av hyppige og aktuelle innlegg, der det kun er snakk om nåtiden. I tillegg får sitatet en effekt på etos. Ved å si at det burde være en opptaksprøve for å bli blogger, sier hun indirekte at hun hadde bestått prøven, og at hun derfor er kvalifisert til å være blogger. Gjelsvik viser sine noe arrogante holdninger: Hun hever seg over de andre bloggerne, som hun mener ikke ville bestått.

Sitatet Gjelsvik bruker, kan få leserne til å tro på at hun er engasjert og at det er et tema hun bryr seg om, fordi det er noe hun har skrevet om ved en tidligere anledning. Sitatet innleder problemstillingen Gjelsvik påpeker i blogginnlegget, og får leseren til å forstå at det ikke er et nytt problem, men noe som lenge har vært et problem.

To år har gått, og tilstanden er villere enn noen gang. Normaliseringen av kosmetisk kirurgi vil ingen ende ta, og nå har det faktisk blitt like vanlig å fylle leppene, kinnbein, eller sette botox i rynker som enda ikke har meldt sin ankomst, som å ta en tur til frisøren (Gjelsvik, 2018b).

Siden Gjelsvik allerede har vist leseren at dette var et problem, også i 2016, er det også her gjenbruk av egen tekst som styrker etos, fordi det gjør effekten av det hun skriver mye sterkere. Det blir tydelig at hun er lei av utviklingen og har en sterk mening om at det må en endring til.

Litt av den samme effekten har hun i boka. Det er ingen henvisninger til tidligere tekster hun har skrevet, men hun skaper kontinuitet ved å fortelle om sine egne erfaringer fra hun var yngre.

Jeg husker det fortsatt som om det var i går, de gangene jeg måtte ringe hun kule i klassen for å få en bekreftelse på at morgendagens planlagte antrekk var stilig nok, at jeg ikke risikerte å få noen stygge blikk. Jeg hadde en selvtillit som var så ufattelig dårlig at den tidvis ble et stort problem for meg. Det gikk på selvfølelsen løs, og det var vondt å være så usikker (Gjelsvik, 2017a, s. 120).

Gjelsvik skisserer en slags selvbiografi, der hun forteller fra eget liv og får frem at hun selv vet hvordan det er å ha dårlig selvbilde. På den måten sitter leserne med et inntrykk av at hun kan sette seg inn i situasjonen til de som sliter med det samme. Hun tar med seg sine tidligere opplevelser og hvordan hun følte seg da, inn i skriveprosessen, og overbeviser på den måten leserne om at hun er kvalifisert til å skrive om dette temaet. En tidligere følelsestilstand blir trukket inn i dagens problem, og betydningen av Gjelsviks tidligere problemer blir overført til betydningen av dagens ungdom sine. Samtidig kan vi se en flerstemmighet og heteroglossia blir igjen tydelig. Teksten forteller om en usikker ung jente, mens hensikten til forfatteren kan være å vise at hun selv er kvalifisert. I tillegg ligger det alltid en underliggende økonomisk faktor til grunn. Som Tina Åmodt påpeker, er toppbloggere garantert et større salg enn normalt, og vi vet at Gjelsvik vil tjene godt på boka. Derfor må hun i større grad overbevise leserne om at hun er kvalifisert til å skrive om temaet og at hennes intensjoner er å hjelpe unge jenter med selvbilde. Ved å overbevise om dette, argumenterer hun samtidig for at hun ikke gjør det kun for egen økonomisk gevinst. Med dette i tankene blir heteroglossia tydeligere, der teksten blir et samspill mellom bloggerpersonaen som skriver bok for å hjelpe andre, og privatpersonen Gjelsvik som er avhengig av at boka gjør det bra økonomisk.

3.2 Forskning og fagpersoner

Både på bloggen og i boka henviser Gjelsvik til forskning og til fagpersoner, som gjør at hennes logos blir sterkere. Hun gir en stemme til forskningen gjennom intertekstualitet, ved å vise til undersøkelser eller gjengi artikler skrevet av fagpersoner. Dette gjør at leserne ser på det som blir skrevet som sant, fordi det kommer fra noen som vet hva de snakker om. Stemmene til forskning eller fagpersoner kan deles inn i navngitte kilder og generelle kilder.

3.2.1 Navngitte kilder

For å underbygge sine poeng, viser Gjelsvik til en undersøkelse fra Forbruksforskningsinstituttet SIFO i to av blogginnleggene. I begge innleggene påpeker hun at 85% av jentene oppgir at de opplever kroppspress og at halvparten mener at å lese enkelte bloggere oppleves som kroppspress (Gjelsvik, 2018a, 2018b). Hun gir en stemme til SIFO: Ved å gjengi resultater fra deres forskning, får SIFO gjennom Gjelsvik si hva de har kommet frem til. Det å gi en stemme til forskning, er med på å forsterke Gjelsvik sin logos, fordi leserne vil se på argumentet som sannsynlig når hun viser til et forskningsresultat. Stemmen til SIFO blir brukt for å gjøre Gjelsvik mer troverdig. På den måten er logos med på å styrke Gjelsvik sin etos. SIFO er et etablert forskningsinstitutt som i seg selv har en sterk etos. Derfor kan man si at deres etos styrker Gjelsvik sin etos, og at hun på sett og vis låner etos av dem, fordi hun bruker en kilde som samfunnet ser på som troverdig. Vi ser hvordan bloggen til Gjelsvik er en blanding av de to typene blogg som Rebecca Blood påpeker, hun gir tilgang til informasjon på en blogg som til vanlig handler om Gjelsvik sitt privatliv.

Gjelsvik sin logos blir forsterket i boka, gjennom henvisning til tekster skrevet av mennesker med prominente yrker. På samme måte som på bloggen, der hun viser til en undersøkelse som underbygger poenget hennes, viser hun til en forsker og en lege i boka. En kontrast er at hun i boka siterer deler av tekster som er skrevet, mens hun i blogginnlegget kun skriver hva undersøkelsen har kommet frem til. I boka gir hun legen en mer direkte stemme, der leseren kan se akkurat hva hun sier:

Jeg har snakket mye med Kari Løvendahl Mogstad, lege og forfatter av boken *Kroppsklemma**, om nettopp dette temaet, og jeg ønsker å dele et utdrag av en viktig kronikk hun har skrevet:

«Mimikken er en viktig del av oss. Faktisk viktigere enn vi kanskje har trodd, på flere måter. Flere studier har tatt for seg hva Botox gjør med vårt følelsesliv [...] (Gjelsvik, 2017a, s. 31).

Ved å henvise til en autoritet, får Gjelsvik frem at det ikke bare er noe hun finner på, men også noe en utdannet lege sier at stemmer. På samme måte som undersøkelsen forsterker blogginnleggets logos, benyttes i dette tilfellet sitatet og stemmen til Mogstad for å forsterke Gjelsvik sin logos, og dermed også troverdigheten i boka. Også her får logos effekt på etos og er med på å opprettholde rollen Gjelsvik er i. Vi kan se hvordan etos skiller seg fra persona, som Cherry påpeker i sin artikkel. Gjelsvik bygger opp troverdigheten til sin rolle, men rollen er ikke kun hennes troverdighet. Ved at Gjelsvik går inn i en rolle som er

troverdig, forsterker hun tillitsforholdet med leserne, som Miller og Shepherd skriver at kjennetegner bloggsjangeren. Vi kan se hvordan Gjelsvik overfører et kjennetegn fra bloggen over til boka, hennes troverdighet blir avgjørende for tillitsforholdet.

Troverdigheten i boka blir styrket av at hun viser til et sitat fra et intervju med NOVA-forskeren Lars Grue, når hun selv snakker om at vi må lære oss å akseptere annerledeshet:

NOVA-forsker Lars Grue, som nylig skrev boken *Normalitet*, har formulert dette så tankevekkende i et intervju med Forskning.no:

«Dersom vi for eksempel sjelden ser ører som står litt ut fra hodet, vil vi lettere oppfatte en person med utstående ører som en med avvikende utseende. Og ikke minst – den som selv har utstående ører vil lettere se seg selv som en avviker, og en som ikke har normalt utseende. // Toleransen for annerledeshet snevres etter hvert mer og mer inn, og jeg tror dette også kan smitte over på andre områder av det menneskelige uttrykk enn skjønnhet. Blant annet til vår aksept for hvilke liv som er gode liv, og i bunn og grunn hvilke liv som er verdt å leves. Dette er en trist og skremmende utviklingsmulighet» (Gjelsvik, 2017a, s. 127).

Gjelsvik benytter stemmen til Grue som et eksempel på hvilken annerledeshet som egentlig er normal, samtidig som det fungerer som en forklaring på hvorfor vi som mennesker ser på ting som annerledes. Dette bidrar til å gi leserne innsikt i hvordan vi som mennesker fungerer. Samtidig setter det en tankeprosess i gang, på en annen måte enn det ville gjort om det ikke ble skrevet av en forsker. I dette sitatet får flerstemmigheten en variert retorisk funksjon. Her er flerstemmigheten i tre nivåer, Gjelsvik gir Grue en stemme, som i sin tekst gir en stemme til de som føler seg annerledes. Sitatet appellerer både til patos og logos. Leserne kan bli følelsesmessig berørt fordi det å være annerledes og føle seg utenfor, er en følelse de aller fleste har kjent på. Samtidig er det skrevet av en forsker, som gjør at leserne tror på at det som står der er sant. Alt dette er med på å styrke Gjelsvik sin etos, hennes karakter blir troverdig, fordi hun viser til en forsker. Vi kan se en kontrast til det Hjelmeland skriver i sin oppgave om at bloggbøker kjennetegnes av overfladisk innhold. Gjennom at Gjelsvik refererer til forskning, får boka et mer seriøst preg. Derfor kan det diskuteres om alle bloggbøker er like overfladiske.

3.2.2 Generelle kilder

I blogginnlegget «Ja, vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi» henviser Gjelsvik til kilder i slutten av innlegget: «Kilder: Forskning.no // Dagbladet // KK.no» (Gjelsvik, 2018b). Hun henviser direkte til andre tekster, der hun har funnet informasjon, men disse er ikke hyperkoblinger. Dermed kan ikke leserne klikke seg videre inn og finne akkurat hvilken artikkel Gjelsvik henviser til. Uten å gå nærmere inn på hvor informasjonen kommer fra, kan man som leser ikke være sikker på at informasjonen hentet fra kildene er korrekt. Både KK.no og Dagbladet er lite pålitelige som kilder, og det er vanskelig å vurdere forskning.no som kilde uten å vite mer om selve artikkelen. Kildehenvisningene blir da lite relevante. Her skiller bloggen seg litt fra sjangeren, som ifølge Rettberg kjennetegnes av blant annet hyperkoblinger. Gjelsvik kunne hatt hyperkobling, men velger å ikke ha det. Det kan virke som et forsøk på styrke logos, men effekten blir heller en svekket etos. Det blir tydelig at Gjelsvik prøver å virke akademisk, uten å lykkes. Bloggens sjangertrekk er heller overført til boka, der hun har kildehenvisninger i fotnoter nederst på noen av sidene og en stjerne ved siden av det fotnoten hører til. Gjelsvik gjør det enkelt for leserne å finne akkurat det hun har lest, fordi fotnoten består av hele linken. Hun får gitt en direkte stemme til kilden ved hjelp av intertekstualitet, fordi leserne kan velge å sjekke det opp. Samtidig får hun gjort det tydelig for leserne at hun ikke har funnet på det selv, men har lest seg opp på temaet. I motsetning til på blogginnlegget, er dette med på å overtale leserne om at det Gjelsvik sier er sant.

Det som er verdt å merke seg, er at Gjelsvik er veldig lite konsekvent når det kommer til kildehenvisninger. I boka er det bare fem steder der hun har fotnoter med en kilde. Likevel er det flere steder hun kommer med påstander, som gjerne skulle hatt en kilde å referere til: «**Visste du at 7 av 10 unge kvinner redigerer bildene sine før de legger dem ut i sosiale medier?**» (Gjelsvik, 2017a, s. 94). Det gjør at leseren kan lure litt på hvor hun har fått tak i informasjonen. Dette er med på å svekke hennes etos, kanskje enda mer siden leserne vet at hun henviser til kilder noen steder. Siden hun påstår noe, uten å vise hvor hun fant informasjonen, kan det få leserne til å tenke at det som står bare er noe Gjelsvik finner på eller tror. Leserne vet at hun henviser til kilder andre steder i boka. Dermed er det nærliggende å tenke at hun hadde referert til en kilde, hvis hun hadde funnet informasjonen et sted. Ved å være inkonsekvent på den måten, svekkes lesernes oppfatning av Gjelsvik, fordi man ikke kan være sikker på at hun faktisk har sjekket opp alt som står i boka.

Samme inkonsekvens kan man se på bloggen. Av de tre blogginnleggene oppgaven analyserer, er det kun i et av dem hun faktisk viser til kilder. Likevel består også de andre blogginnleggene av det som fremstår som «fakta»: «Det er ulovlig å spille på dårlig selvtillit hos mindreårige» (Gjelsvik, 2018a). Hennes etos svekkes av at hun ikke viser hvor hun har funnet informasjonen, og at leserne ikke kan vite at det som står faktisk er sant. Her kan det altså argumenteres for at Gjelsvik nok hadde hatt fordel av å aldri vise til kilder, fordi det ikke hadde gitt leserne beskjed om at hun faktisk viser hvor hun finner informasjon. På en personlig blogg, er det ikke normalt å henvise til kilder som viser hvor bloggeren har funnet informasjon, og leserne ville nok ikke tenkt så mye over det. Siden hun har vist leserne at hun henviser til kilder når hun bruker det, gir det større mistanke om at hun ikke har brukt kilder når hun ikke henviser. Dermed svekkes logos, selv om det som står i sitatet kan virke sannsynlig for leserne.

3.3 Andre bloggere

Når Gjelsvik kritiserer normaliseringen av kosmetisk kirurgi, er det i stor grad andre bloggere hun kritiserer. Derfor er det naturlig at disse bloggerne er sentrale og får en stemme både på bloggen og i boka. Gjelsvik har kommentert at hun ikke er ute etter å kritisere enkeltpersoner, men bloggindustrien. Derfor vil jeg videre i analysen se på stemmene til bloggerne, som en felles stemme som viser hva Gjelsvik kritiserer. Bloggerne får sammen en kollektiv stemme som representerer problemet, i stedet for at hver av bloggerne har hver sin stemme. Denne stemmen kommer frem på to ulike måter, direkte gjennom sitat og indirekte gjennom fiktive dialoger.

3.3.1 Gjennom sitat

Blogginnlegget «Ja, vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi!» får frem en del stemmer som ikke er navngitte. Gjelsvik gir en stemme til de andre bloggerne ved å sitere. Hun viser frem hvilke overskrifter andre bloggere bruker:

(Gjelsvik, 2018b)

Leserne får ikke vite hvem bloggerne er, fordi de aldri blir nevnt ved navn. Gjelsvik har hele tiden vært veldig tydelig på at hun ikke vil nevne navn, fordi hun kritiserer en hel industri og ikke enkeltpersoner. Det å ikke vise hvilke blogger hun har funnet overskriftene på, bekrefter dette og viser at hun er konsekvent på det hun sier. Dermed er det med på å bygge opp hennes persona som en etisk bevisst karakter. Selv om bloggerne ikke er navngitte, kommer stemmen deres frem. Ved å sitere bloggerne anonymisert, gis de en direkte stemme der det kommer tydelig frem hva de mener, og leserne får et konkret eksempel på normaliseringen som Gjelsvik snakker om. På den måten styrkes hennes etos av å vise overskriftene, fordi hun viser hvor normalt det er med slike overskrifter. Igjen kan vi se at bloggen er en blanding av typene blogg som Blood beskriver. Gjelsvik informerer ved å «henge ut» andre bloggere. Fokuset blir derfor todelt: på problemet og på Gjelsvik som kontrasten til problemet.

Videre viser hun til tekstutdrag og svar på kommentarer. Der poengterer hun hvor hverdagslig bloggerne snakker om kosmetiske inngrep, og hvordan de fungerer som rådgivere for leserne sine:

Er det mulig å ta silikon når puppene er under utvikling? Altså hvis man har tatt implantater og puppene vokser. Har det noe å si?

Ja det er fullt mulig. Det er ikke farlig! Det kan godt hende mine egen pupper har vokst etter at jeg tok silikon. Det er ikke noe problem.

(Gjelsvik, 2018b)

Her siterer hun for å vise hvordan de andre bloggerne ser på kosmetiske inngrep som helt normalt. Leserne kan bli følelsemessig berørt, fordi de ser hvor lite seriøst bloggerne tar saken. Det kan tenkes at hun viser det frem for å vekke de samme følelsene hos leserne som hun tilsynelatende sitter med selv. I likhet med bruken av sitering av fagpersoner, er heteroglossia relevant også her. Vi leser det som står og får derfor den direkte stemmen til bloggerne, samtidig som det ligger en annen hensikt bak. Intensjonen til Gjelsvik er det motsatte av det som faktisk står i teksten. Stemmen til bloggerne og den underliggende stemmen til Gjelsvik, viser ulike ideologiske posisjoner som går i dialog med hverandre, der intensjonen til Gjelsvik kan være å vise hvor skremmende det er. Uten å henvise til bloggerne og gi dem en direkte stemme, ville det ikke hatt samme retoriske funksjon: Gjelsvik kunne ikke hatt den samme diskusjonen for å få frem sitt poeng.

3.3.2 Indirekte stemme

I boka er det ingen direkte henvisninger til andre bloggere. Derfor kan det sies at boka har et mer positivt preg. Fokuset er heller å øke selvtilliten til de som leser, samtidig som hun belyser et viktig problem. I blogginnlegget ligger fokuset på hvorfor det er et problem. I tillegg er det relevant å se på tidsaspektene. Å skrive blogg handler mye om å være aktuell og belyse mer akutte problemer, mens hun i boka må skrive om noe som vil være aktuelt om flere år, for at boka skal holde seg relevant. Derfor kan hun bruke bloggen som en plattform der hun skriver om ting som skjer her og nå, og løsninger hun vil se snart. I boka jobber hun heller mer med lesernes følelser knyttet til egen kropp og sjel. Det kan man også se på titlene, der tittelen på blogginnlegget har et tydelig og akutt mål: å forklare at «ja, vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi» og hvorfor. Bokas tittel har et mye mer positivt og langvarig budskap, der det er tydelig at målet er å få leseren til å føle at hen er *#branok*.

Selv om stemmen til de andre bloggerne ikke siteres direkte i boka, er de likevel tilstede på en indirekte måte. Gjelsvik dramatiserer et tenkt utsagn: «Stakkars, lille meg som har så dårlig selvtillit at jeg har måttet gå gjennom x antall inngrep for å bli fornøyd ... MEN,

jeg blir ikke fornøyd, så IKKE gjør som meg!» (Gjelsvik, 2017a, s. 10). Gjelsvik går inn i rollen som «de andre bloggerne» med en sarkastisk distanse. Dette appellerer til patos. Gjelsvik får frem at de andre bloggerne er ute etter medfølelse, samtidig som hun selv latterliggjør dem. På måten de blir fremstilt her, blir man kanskje irritert og sur for at bloggerne spiller på patos på den måten og inntar offerrollen. Dermed svekkes de andre bloggernes etos. Dette kan på mange måter ses i likhet med hvordan Gjelsvik sin retorikk fungerer. Gjelsvik påpeker arrogant at de andre bloggerne er ute etter en viss respons eller effekt, men vi vet også at hun selv er det. På den måten kan det hevdes at hun på en forvridd måte kritiserer seg selv, fordi hun gir et bevis på at bloggere ofte har et konkret retorisk mål med måten de fremstiller noe på. På samme måte som med sitatene i blogginnleggene, blir dette satt opp på en måte som gjør at Gjelsvik kan gi en kommentar på det «de andre bloggerne» sier. «Yeah right, dét er jo lett å tro på når du fortsetter å fylle kroppen din med plastikk, og samtidig bruker den som hovedrekvisitt i sosiale medier» (Gjelsvik, 2017a, s. 10). De to stemmene markerer ulike ideologiske posisjoner som spiller mot hverandre. Igjen kommer flerstemmigheten frem gjennom heteroglossia. Vi ser Gjelsviks oppfattelse av intensjonen til de andre bloggerne, og kommentaren fra Gjelsvik gir oss hennes bloggerpersonas intensjon med det. I tillegg kan det være en underliggende forvridd intensjon fra forfatteren Gjelsvik, ved å retorisk presentere seg selv som bedre enn «de andre». Leserne kan sitte igjen med samme innstilling til Gjelsvik sine intensjoner, som Gjelsvik har til de andre bloggernes: «yeah right, dét er jo lett å tro på når vi vet at du tjener mye på at vi leser denne boka».

Stemmen til de andre bloggerne kommer også i blogginnlegget «Ja, vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi» frem på ulike indirekte måter. «Her forteller bloggerne indirekte at det ikke går an å være lykkelig om man ikke endrer på eget utseende» (Gjelsvik, 2018b). Gjelsvik får frem hva hun mener det de andre bloggerne sier betyr, ved å skrive hva de indirekte sier. Stemmen til de andre bloggerne blir til det Gjelsvik presenterer det som, og bloggerne får tildelt et ansvar for påvirkningen. Likevel kommer stemmene direkte frem ved dette, fordi hun tidligere har vist til de andre bloggerne i form av sitat. På den måten brukes stemmene i blogginnlegget for å fremheve problemet som bloggerne skaper. De andre bloggerne blir fremstilt som røttene til dårlig selvbilde, ved at de direkte sier at de selv ikke var bra nok før, og derfor indirekte sier at andre heller ikke er bra nok. Flerstemmigheten blir tydeliggjort gjennom heteroglossia. Vi ser intensjonen til de andre bloggerne, samtidig som Gjelsvik viser oss den forvridde intensjonen hun mener de egentlig har. Dette kan være med på å bygge opp tillitsforholdet mellom Gjelsvik og leserne, som Miller og Shepherd påpeker

at er viktig for bloggen, fordi hun viser disse forvridde intensjonene. Samtidig gir det rom for at leserne kan tenke det samme om henne. Det kan gjøre at leserne setter spørsmålstegn ved hvilke intensjoner Gjelsvik egentlig har, hennes etos blir svekket. Siden Gjelsvik har bygd opp en bloggerpersona som er ansvarlig og vet hvilken påvirkning det hun skriver har, er det en forskjell mellom henne og de andre bloggerne. I likhet med det fellesskapet hun prøver å vise at hun er en del av, kan dette være noe som bare er rollen og ikke personen. Som Cherry påpeker er persona en rolle som forfatteren har skapt for seg selv. Vi vet ikke om personen Gjelsvik er like opptatt av det ansvaret hun har, eller om det er en rolle hun har tatt på seg fordi det er det som gjør at bloggen går rundt. Hun har fått mye oppmerksomhet i media nettopp på grunn av fokuset hun har satt på kroppspress. Derfor kan det tenkes at det er oppmerksomhet hun egentlig er ute etter.

Stemmene til bloggerne kommer frem ved at Gjelsvik dramatiserer en tenkt dialog, utfra utsagn bloggerne tidligere har kommet med. ««Jeg angrer. IKKE gjør som meg», sier de...» (Gjelsvik, 2018b). Ved å gjøre dette, gir hun stemmen til bloggerne et litt sarkastisk preg. Der bloggerne vil si det de føler er riktig, men likevel fortsette å gjøre det de alltid gjør. Hun setter de andre bloggerne i en posisjon der det de sier blir til en løgn. På den måten blir stemmen til bloggerne, en stemme leserne av boka ikke lenger stoler på, og blir dermed med på å fremme poenget til Gjelsvik.

3.4 Usikre jenter

De usikre jentene som Gjelsvik kjemper for, får også komme til orde. På samme måte som med bloggerne, behandler jeg disse som én stemme, fordi de usikre jentene sammen representerer de som blir påvirket av bloggerne. I likhet med bloggerne blir stemmene til de usikre jentene en kollektiv stemme, som kommer frem både direkte og indirekte.

3.4.1 Direkte

I blogginnlegget «Ja, vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi!» viser Gjelsvik skjermbilder av kommentarer fra kommentarfeltet til de andre bloggerne, der unge jenter spør om og komplimenterer operasjonene. Det appelleres tydelig til patos, der målet er å vekke medfølelse for disse jentene.

(Gjelsvik, 2018b)

Ved å vise leserne kommentarer som usikre jenter har skrevet, gir Gjelsvik disse jentene en direkte stemme som blir et tydelig eksempel for leserne. Gjelsvik bruker kommentarene til jentene for å vise at; jo, de blir faktisk påvirket. Leserne kan bli følelsesmessig berørt når de ser dette, fordi det blir gjort tydelig at det er mange unge jenter som ser opp til bloggerne og ikke er fornøyde med seg selv. Hensikten til Gjelsvik med å vise dette, er nok nettopp det. Hun appellerer til patos for at leserne, på samme måte som Gjelsvik, skal bli følelsesmessig engasjert og vil se en endring. Ved å vise disse kommentarene underbygges det Rettberg understreker om at å forstå blogg ikke bare skjer gjennom å skrive blogg selv, men også å lese og fordype seg i det. Her gjør Gjelsvik nettopp det, og viser derfor en bredere forståelse av bloggen og hvordan den påvirker. Det gjør at leserne kan se på henne som mer troverdig. Som med de andre stemmene, har denne stemmen effekt på Gjelsvik sin etos. Samtidig viser hun tillitsforholdet, som Miller og Shepherd skriver at bloggen kjennetegnes av, og hvordan det ikke alltid er en bra ting. Forholdet mellom blogger og leser kan i noen tilfeller stå i veien for å tenke klart og ha sine egne meninger. Det kan gjøre at man blir mer oppmerksom på forholdet, også når man leser Gjelsvik sine blogginnlegg. På den måten kan det gjøre at man ikke lenger stoler blindt på det hun skriver, og at hennes poeng derfor ikke får den samme sterke effekten på patos.

3.4.2 Indirekte

I boka får ikke de usikre jentene en direkte stemme, men gjennom at Gjelsvik forteller, kommer de likevel til orde:

For ikke så lenge siden tikket det inn en Snapchat til meg, fra en 11 år gammel jente. Hun spurte meg hva som er vanlig å veie for en 11-åring! Det var ikke første gang jeg hadde mottatt en slik snapchat – dette er faktisk hverdagskost for meg (Gjelsvik, 2017a, s. 99).

Også her vises det at det er et reelt problem. Usikre jenter får sagt at de ikke føler seg gode nok, og som i blogginnleggene appelleres det til patos. Leserne kan synes synd på dem og få medfølelse. Dette gjør at Gjelsvik får underbygd sitt poeng. Samtidig viser hun at hun selv er i kontakt med de usikre jentene, og det kan gi leseren et bedre inntrykk av og en større forståelse for hvorfor hun er så brennende opptatt av temaet. Det ligger dog en underliggende funksjon til grunn. Gjelsvik velger å vise oss at jenter betror seg til henne, men det kan diskuteres om det gjøres for å gi en begrunnelse for hvorfor hun er kvalifisert til å snakke om det. Selv om hun hjelper andre, blir det samtidig noe overskygget av at hennes rolle blir idealisert. Også her kommer flerstemmigheten frem gjennom heteroglossia.

Det appelleres til patos flere steder i boka, der Gjelsvik gir unge jenter en stemme for å prøve å vise leserne hvor skremmende det er:

Det skremmer meg at vi har kommet dit, at det å gå til innkjøp av noen lip fillers er blitt like vanlig som å skifte sokker. Det skremmer meg at implantater i rumpen står på 19-åringers ønskeliste til jul, selv hos jenter som ikke nødvendigvis sliter med selvbildet (Gjelsvik, 2017a, s. 27).

Her er det ikke nødvendigvis stemmen til de usikre jentene som kommer frem, men en generell stemme for unge jenter, som viser hvilken skremmende utvikling samfunnet har. Det appelleres tydelig til patos, der målet er at leseren skal føle på samme redsel som Gjelsvik. Ved å bli følelsesmessig berørt, vil man bli motivert til å gjøre noe med saken. På den måten vil det å gi unge, usikre jenter en stemme, være med på å gjøre at flere kanskje blir med på å jobbe imot normaliseringen og heller jobbe for et godt selvbilde og god selvfølelse. Samtidig vet vi at det ikke er like vanlig med «lip fillers» som å skifte sokker. Overdrivelsen kan bli med på å svekke etos, i stedet for å styrke patos, selv om overdrivelser er vanlig for Gjelsviks skrivestil. Vi ser at hun ikke alltid holder seg like saklig, og gjerne overdriver for å fremme

sitt poeng. Det å overdrive og på den måten få det lenger vekk fra sannheten, kan svekke patos fordi vi kan bli usikre på om det egentlig er noen å ha medfølelse for, eller om Gjelsvik skriver dette kun fordi det vil gagne hennes ståsted og at det gir et sterkt inntrykk.

Blogginlegget «Offerrolle, bevisstgjøring og regelverk!» preges også av overdrivelse, der unge, usikre jentene får en indirekte stemme. «.. en jente som så vidt har fylt 18 vil ha større lepper, fordi «alle andre har det»» (Gjelsvik, 2018a). De usikre jentene blir fremstilt som opptatt av hva andre synes, og som redd for å skille seg ut. På den måten brukes denne stemmen til å underbygge poenget til Gjelsvik om at normaliseringen er farlig, samtidig som det igjen appelleres til patos. Effekten er nok ment å være skremmende, fordi det viser leserne hva trend og mote kan ha å si, og hvordan unge jenter kan velge å endre kroppen sin kun fordi det er normen. Samtidig er det åpenbart for leserne at det er en overdrivelse. Det er lite sannsynlig at alle som vil ha fillers kun vil ha det fordi det er populært å ha, og det distanseres litt fra sannheten. Målet til Gjelsvik med å gi usikre jenter en stemme, er kanskje å appellere til patos for å bygge opp rollen som «bloggeren som bryr seg», men det kan skygges over av hennes desperasjon etter å få frem sitt poeng.

De unge jentene får også en stemme i blogginlegget «4 år eldre, 80k fattigere og 2 operasjoner rikere!». Det kommer ikke frem hva de mener, men heller det at de har en stemme og at de ikke blir hørt. «Det handler om å ta dere som blir påvirket på alvor – jeg hører dere!» (Gjelsvik, 2017b). På denne måten får Gjelsvik frem at de usikre jentene trenger å bli hørt. Gjelsvik fremstilles som den «reddende engelen» som er til hjelp og hører dem, til tross for at «ingen» andre gjør det. I motsetning til i de andre innleggene, har denne stemmen en større effekt på etos ved å vise at hun bryr seg og at hun vil dem det beste. Hun snakker direkte til de usikre jentene, og på den måten vil patos være sterk. Hvis de som leser det, er usikre på seg selv, kan de føle en slags trygghet ved å lese dette. Samtidig kan de som ikke er i kategorien føle seg tryggere, fordi Gjelsvik også overfor dem viser at hun er der og at noen faktisk prøver å gjøre en forskjell. Den indirekte stemmen til de usikre jentene bidrar til å vise at de som blir påvirket må bli tatt på alvor. Samtidig får den frem en arroganse hos Gjelsvik, som viser at hun er den som tar dem på alvor. På den måten blir bloggerpersonaen styrket, og hun hever seg over de andre. Vi ser hvordan bloggen blir påvirket av lesere, som Miller og Shepherd skriver. Innholdet blir i stor grad modifisert for å nå disse usikre jentene, som også kategoriseres som blogglesere siden teksten er på bloggen til Gjelsvik. Samtidig prøver hun å nå ut til et bredere publikum: «alle usikre jenter». På den måten kan det sies at også Gjelsvik spiller på usikkerheten til unge jenter og tjener penger på det. Selv om hun plasserer seg selv over de andre bloggerne, gjør hun i grunn noe av det samme, hun bruker jentenes usikkerhet

for å skrive blogginnlegg og tjener penger på det. Forskjellen mellom henne og de andre bloggerne er at hun kamuflerer det med at hun, i motsetning til de andre, hjelper leserne og at hun tilsynelatende prøver å gjøre en forskjell.

3.5 Kjente navn og medier

Gjelsvik gir også en stemme til en rekke navngitte personer som kan være kjente for leserne. I likhet med de navngitte kildene, bygger disse stemmene opp etos. Det kan skilles mellom måten stemmene kommer frem på, hun nevner navn og siterer kjendiser, og hun viser til artikler eller blogginnlegg skrevet av andre bloggere.

3.5.1 Navn og sitater

I blogginnlegget «Offerrolle, bevisstgjøring og regelverk!» nevner Gjelsvik navn på prominente personer i samfunnet, og forteller leserne hvordan de er relevante for saken:

Vi hørte jo ikke et fnugg fra Forbrukertilsynet vedr. reklame for kosmetiske inngrep før nå, og jeg liker å tro at dette har noe å gjøre med det enorme engasjementet til flere profiler, og ikke minst etter at selveste Statsråd, Linda Helleland, begynte å engasjere seg i dette (Gjelsvik, 2018a)

Som statsråd er man en viktig person i samfunnet. Ved å vise at Linda Helleland endelig har fått øynene opp for Gjelsviks hjertesak, styrker bloggeren sin etos. Gjelsvik viser at noe hun har snakket om lenge, endelig begynner å engasjere. Igjen bygges det opp en arrogant rolle som «bedre enn de andre», fordi hun har engasjert seg for det hele veien, mens andre først nå ser problemet. Likevel skinner det en positivitet gjennom, der det endelig skjer en etterlengtet endring. Igjen kan vi se hvordan bloggen til Gjelsvik er en blanding av de to typene blogg som Blood beskriver. Hun integrerer informasjon i en blogg som i utgangspunktet handler om hennes privatliv. Samtidig er dette blitt Gjelsvik sin merkevare, og hun vet at å skrive om denne saken genererer klikk og oppmerksomhet. Ved å trekke inn Helleland får hun rettferdiggjort det å skrive om saken, uten at det blir tydelig for leserne at hun også gjør det for oppmerksomheten. Gjelsvik tar fordel av bloggens hyppige struktur, og kan benytte seg av hendelser i samfunnet for å aktualisere innholdet. Det samme kan vi se i blogginnlegget «Ja, vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi!»:

Den største forskjellen fra 2016 (da vi begynte å se et økende engasjement rundt kosmetisk kirurgi) til i dag, er at større makter har fått øynene opp for galskapen, og nå ønsker SV å innføre forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi. Freddy André Øvstegård mener ungdommen sin helse er viktigere enn bransjen sin rett til å reklamere for en usunn holdning til kropp, utseende og psykisk helse, og her kunne jeg ikke blitt mer enig» (Gjelsvik, 2018b).

Gjelsvik gir en stemme til Øvstegård, som igjen gir en stemme til det politiske partiet SV. Ved å synliggjøre at et politisk parti engasjerer seg og har kosmetisk kirurgi som en av sine saker, viser Gjelsvik leserne at det er et viktig tema som har plass i politikken, og får igjen rettferdiggjort å skrive om det. Som politiker har Øvstegård en viss etos, som nok avhenger litt av lesernes politiske ståsted, men igjen ser vi at Gjelsvik sin etos blir styrket av andres etos.

Boka bærer i enda større grad preg av andre navngitte stemmer, som kommer frem på en mer direkte måte. Til sammen 17 sider av boka er sitater skrevet av andre kjente navn. Gjelsvik har spurt andre kjendiser om et sitat til boka si, og har dermed integrert en rekke andre stemmer: «Gi slipp på trangen til å passe inn, og vær din egen bestevenn. Lykke finnes ikke i den ytre verden. Lykke finnes i din indre verden. Tommy Fredvang, artist (Gjelsvik, 2017a, s. 13), «Selvhat og misnøye er lett tilgjengelig. Ta utfordringen, og bruk tid og krefter på å søke etter egenverdi. Ulrikke Falck, skuespiller» (Gjelsvik, 2017a, s. 57). Ikke desto mindre forsterkes budskapet til Gjelsvik, fordi alle sitatene formidler det samme: det at man er bra nok som man er. Sitatene har fått tildelt en hel side hver, og det blir derfor tydelig at Gjelsvik vil gi disse stemmene mye plass. Dette er kjente personer med påvirkningskraft som mange kjenner navnet til.

Det blir tydelig gjennom alle disse sitatene at Gjelsvik ikke står alene i kampen, og det er med på å styrke Gjelsvik sin etos. På den måten blir de kjente navnene, sammen med Gjelsvik, et unisont kor som sier at de står sammen og jobber for å stå imot kroppspress og normaliseringen av plastisk kirurgi. Samtidig gjør det at Gjelsvik viker litt vekk fra rollen sin, som en del av fellesskapet til leserne. Det gjøres tydelig at Gjelsvik har vært i kontakt med en rekke kjente mennesker, og hun plasserer på den måten seg selv på samme plan som dem. Ved å vie så mye plass til dem, sier hun indirekte at det de sier er mer viktig, fordi de er kjente. De kjente navnene vil kunne være med på å øke salget av boka, som igjen gjør at Gjelsvik gagnar fra det. Det kan tenkes at det å slippe til så mange kjente stemmer er et taktisk trekk, både for å bruke påvirkningskraften til noe positivt og å øke interessen rundt boka. Igen kommer flerstemmigheten frem gjennom heteroglossia, der intensjonen kan være

delt, både fra Gjelsvik sin side, men også fra kjendisene sin side. Kjendisene får bidratt til et viktig problem, i tillegg blir effekten at de får vist at de bryr seg. På den måten blir flerstemmigheten et kor av ulike indirekte stemmer som kommer frem ved hjelp av sitater og som alle har ulike retoriske funksjoner.

3.5.2 Artikler og blogginnlegg

Gjelsvik henviser i blogginnlegget «Ja, vi trenger forbud mot reklame for kosmetisk kirurgi» til to nyhetsartikler, der kjente Hollywoodstjerner snakker om at de angres på de plastiske operasjonene de har hatt. Dette gjøres ved at hun har lagt inn en hyperkobling på et eller flere ord i en setning slik at leseren bare kan klikke på det ordet og blir tatt direkte til nyhetsartikkelen. Ved å gjøre det får intertekstualiteten på mange måter samme effekt som det å henvise til kilder. Logos blir styrket fordi leserne kan trykke seg inn på linken, og selv lese artikkelen. Likevel er det etos som er sterkest her.

Bare se på the Hills-stjernen, Heidi Montag, f.eks ... Som nå i mer voksen alder ser tilbake på sine 10 plastiske operasjoner på én dag, med skrekk og gru. Britt Ekland er også en av dem som har gått ut i media og snakket åpent som det verste valget hun noen gang har tatt. Britt var James Bond-babe back in the days – før både din og min tid, men budskapet er likevel mer aktuelt og viktig enn noen gang (Gjelsvik, 2018b)

Montag og Ekland er kjente Hollywoodstjerner som har gått gjennom kosmetisk kirurgi. Leseren kan tro på dem når de sier at de angres og at man ikke burde fikse på utseende på den måten, fordi de selv har gått gjennom det og derfor vet at det ikke ble bedre av det. På den måten blir Gjelsvik sin etos styrket, fordi hun viser at de som har gått gjennom operasjonene, i ettertid mener det samme som henne. Samtidig motsier Gjelsvik seg selv her; hun har tidligere vist til bloggere som sier at de angres, men antydde at de ikke mener det. Her refererer hun til andre kjente mennesker som sier at de angres, og bruker det selv som argumentasjon. Hvorfor er det mer troverdig at disse angres enn at de andre bloggerne gjør det? Etos svekkes fordi hun ikke er konsekvent i argumentasjonen. Argumentene nullstiller hverandre og mister verdi.

I boka nevner hun en nyhetsartikkel som hun har kommet over. Hun oppgir kun tittelen på artikkelen, som viser et eksempel på medias kroppsfokus:

Begeret rant over da jeg kom over en artikkel kalt «Små brystvorter er mest trendy». Hva i alle dager foregikk under topplokket til denne journalisten? Og hva var grunnen til i det hele tatt å lire av seg en slik artikkel? Hvem skulle denne saken gagne? Hvem ville kommet styrket ut etter å ha lest den? (Gjelsvik, 2017a, s. 89)

Dette kan likne på måten artiklene i blogginnlegget blir nevnt, fordi det på samme måte henvises i teksten. Det som skiller boka fra blogginnlegget, er at Gjelsvik på bloggen har lagt inn en hyperkobling, som gjør at leserne kan klikke seg videre til artikkelen det er snakk om. Denne muligheten får man ikke i boka; leseren får kun lese tittelen. På den måten blir bruken av intertekstualitet ulik, selv om hensikten er den samme: å underbygge poenget til Gjelsvik. Derfor har også flerstemmigheten ulik retorisk funksjon. Når leserne kan klikke seg inn på artikkelen og lese den i sin helhet, blir som nevnt logos sterkere. I boka blir navnet på artikkelen nevnt, uten mulighet til å lese hele artikkelen, og får dermed ikke samme effekt på logos. Det man heller kan tenke seg, er at leserne får en irritasjonsfølelse når de leser: De vil nok tenke at det er en helt absurd tittel på en artikkel. Samtidig svekker Gjelsvik etosen til media generelt og styrker sin egen ved å vise hvilke absurde saker de skriver om, spesielt ved å stille spørsmål rundt tittelen. Hun får vist leserne hvilket fokus media har, og Gjelsvik blir dermed mer troverdig fordi hun gir oss et bevis på det hun sier. Intertekstualiteten blir brukt mer som et virkemiddel for å vise et poeng og styrke etos. I blogginnlegget blir den en del av teksten på en helt annen måte, og får tydeliggjort hvordan Gjelsviks blogg inngår i en global medieoffentlighet. Her kan vi se et eksempel på hvordan blogg boka er påvirket av bloggsjangeren, uten at det får den samme effekten. Det kan sies at boka på den måten blir en versjon av bloggen, men at de har ulik funksjon på grunn av de ulike trekkene som kjennetegner dem.

Mangelen på hyperkoblinger blir løst på en annen måte tidligere i boka, ved at Gjelsvik siterer et blogginnlegg skrevet av Stine Jensen. Stemmen til Jensen blir gjort veldig tydelig fra starten, fordi Gjelsvik innleder kapittelet med å introdusere hennes blogginnlegg:

Stine Jensen – eller mrsjensen, som hun kaller bloggen sin – har skrevet en nydelig tekst som kan være til ettertanke – for deg som er tenåring, for deg som er mamma eller pappa, eller for deg som en dag har tenkt til å bli en forelder: (Gjelsvik, 2017a, s. 34).

Gjelsvik tydeliggjør at det som kommer senere er skrevet av en annen. Hun gir en direkte stemme til en annen blogger, som tilsynelatende har samme meninger som Gjelsvik angående

samme tema. På den måten får hun vist flere sider av saken, og dokumentert at det faktisk er flere enn henne som jobber for å forebygge dårlig selvbilde hos unge jenter, og igjen blir Gjelsvik sin etos sterkere. Samtidig får hun tydeliggjort hvem leserne er, og at temaet passer for så å si alle. De blir snakket direkte til og kan på den måten kjenne sterkere på ansvaret de sitter med. Referansen til Jensen får som funksjon å styrke patos. Samtidig blir effekten av selve blogginnlegget sterkere, fordi leserne allerede før de leser vet at dette er noe de bør tenke over. Igjen kan vi se hvordan bloggboka blir påvirket av bloggsjangeren, men her på en annen måte. På bloggen ville dette mest sannsynlig ha blitt referert til ved å bruke en hyperkobling, mens hun i boka blir tvunget til å sitere hele innlegget for å sikre at det blir lest. På den måten kan det sies at teksten i boka skiller seg litt fra bloggen. Som Hjelmeland påpeker, kjennetegnes bloggbøker av bloggens struktur med korte tekster, men i dette tilfellet tvinger bokas ikke-digitale struktur teksten til å vare lenger for å få frem samme poeng som hun på bloggen kunne fått ved hjelp av hyperkoblinger. Derfor kan det sies at selv om boka til Gjelsvik i stor grad har dette kjennetegnet, har den noen unntak som er nødvendige på grunn av forskjellene mellom blogg og bok.

Det siterte blogginnlegget viser hvordan det å snakke stygt om sin egen kropp foran barn og unge, kan forme dem til å få et dårlig selvbilde, og er derfor en viktig del av boka. Teksten er skrevet fra et barns perspektiv, den begynner med en 6-åring som ser opp til moren sin og slutter med en 18-åring som skal operere seg.

Jeg ser på deg mens du kler på deg, og når du har fått på deg drakten, så kaster du et blikk i speilet. Du rynker på nesen og nærmest på refleks vrir du kroppen litt til høyre og holder inne magen. Du tenker nok ikke over det, men jeg ser det. Jeg registrerer det.

...

Du kan lyve så mye du vil til meg, Mamma, men jeg ser sannheten. Jeg er ikke bra nok for jeg ser jo ikke ut som deg!

Eller, jeg gjør jo egentlig det. Jeg ser ut som den utgaven du valgte å operere bort (Jensen sitert i Gjelsvik, 2017a, s. 35)

Denne stemmen blir mer tydeliggjort som en egen stemme, enn mange andre. Først og fremst fordi det blir gjort tydelig fra starten at en annen har skrevet det som leseren skal lese videre. Navnet blir gjentatt etter sitatet er ferdig. I tillegg har teksten som er skrevet av Jensen, en annen farge enn resten. Derfor blir det veldig tydelig for leserne at stemmen er en annen enn Gjelsviks. Jensen appellerer til patos ved å dramatisere et tenkt scenario og gi en stemme til

et barn som blir påvirket. Teksten viser oss hvilken påvirkning voksne kan ha og hvor lite som skal til for at barn legger merke til usikkerhet. Man kan bli trist av å lese teksten, fordi man får se effekten det kan ha og hvordan det kan ødelegge selvfølelsen til et barn. Det kan få en til å tenke over hvordan man selv oppfører seg og at selv små ting som å være misfornøyd foran speilet kan ha stor betydning. På den måten vil bruken av sitatet kunne motivere leserne til å tenke seg mer om og bli med på å stå imot kroppspresset. Flerstemmigheten er tydelig: Gjelsvik gir en stemme til Jensen, som gir en stemme til et barn ved å dramatisere. Disse stemmene danner et kor som formidler det samme problemet. Sitatet er et eksempel på hvordan flerstemmighet kan fungere som retorisk strategi, Gjelsvik appellerer til patos på en måte som ikke ville vært mulig uten andre stemmer.

3.6 Utvidet offentlighet

Både på bloggen og i boka kommer det frem representanter for en utvidet offentlighet. Her blir en stemme brukt for å vise en generell oppfatning av en sak. Jeg skiller mellom stemmer som representerer motstanderne til Gjelsvik, og stemmer som viser en oppfatning av fortiden og fremtiden.

3.6.1 Fiktive motstandere

I blogginnlegget «Offerrolle, bevisstgjøring og regelverk!» dramatiserer Gjelsvik en tenkt opposent som kan dukke opp i debatten rundt kroppspres, og benytter stemmen for å kunne gi et konkret svar på det:

«Jamen herregud da, kan det være så farlig?» vil noen tenke. «Kan ikke folk bare få lov til å gjøre som de selv vil?»

Joda, folk må selvfølgelig få lov til å gjøre som de vil. Likevel er det ganske stor forskjell på at Kari på 40 vil fjerne sinnarynken og på at en jente som så vidt har fylt 18 vil ha større lepper, fordi «alle andre har det» (Gjelsvik, 2018a).

Denne fiktive stemmen får frem et poeng, som mange nok tenker rundt normaliseringen av kosmetisk kirurgi og som leserne kanskje tenker selv. Det argumentet som blir brukt her, er med på å styrke logos. Gjelsvik gir en beskrivelse av verden som vil gi mening for leserne. Ved å gi plass til denne stemmen, viser Gjelsvik leserne at hun lever i den samme verdenen,

som bidrar til å styrke lesernes opplevelse av at tekstens innhold er sant. Stemmen fungerer som en motstemme til Gjelsvik, som hun kan bruke for å gi sine svar og for å vise sin argumentasjon. Igjen får Gjelsvik en arrogant fremstilling, fordi hun virker opptatt av å vise at hennes mening er den eneste riktige, og hun sier derfor indirekte at hun er bedre enn de andre. Stemmen blir brukt for å bygge opp hennes karakter, samtidig som hun trykker ned de som faktisk har disse tankene. De samme tendensene kan vi se senere i blogginnlegget:

«La folk gjøre som de vil - det må være rom for mangfold», roper enkelte, men akkurat dette mangfoldet er jo nettopp det som ikke eksisterer, når samfunnet forteller oss at det er en viss mal vi skal følge for å bli akseptert (Gjelsvik, 2018a).

Dette er et tydelig eksempel der Gjelsvik gir en stemme til motstanderne av å stå imot kroppspress, for så å bruke sin egen stemme til å si imot og begrunne. Hun sier at motstanderne tar feil, og at hun har de riktige meningene. Stemmene markerer forskjellige ideologiske posisjoner og spiller mot hverandre.

Den samme stemmen ser vi i blogginnlegget «4 år eldre, 80k fattigere og 2 operasjoner rikere!». Gjelsvik gir ikke motstanderne en direkte stemme på samme måte, fordi hun ikke dramatiserer, men den kommer likevel frem.

Noen synes det er totalt unødvendig – men hvem er disse «noen»? Det er i størst grad dem som ikke lar seg påvirke, og som ikke ser det jeg ser. Jeg hører nemlig aldri en usikker jente i tenårene fortelle meg at: *«Nå er det nok, Kristin. Kan du slutte å kjempe mot kroppspresset? Kan du slutte å få meg til å tenke at jeg er bra nok som jeg er?»* (Gjelsvik, 2017b)

Gjennom å fortelle at noen synes det hun gjør er unødvendig, er det en stemme som sier nettopp det. Igjen er det med på å styrke logos, fordi leserne vil se på det som sannsynlig at noen synes det er totalt unødvendig. Leseren blir presentert en mer konkret forklaring på hvem motstanderne er, og deres stemme blir gjort irrelevant ved at Gjelsvik forteller at stemmen ikke tilhører de som faktisk blir påvirket. Hun får på den måten svekket motstandernes etos, samtidig som hun får styrket sin egen. Ved å gjøre stemmen irrelevant, gjør hun de personene som faktisk mener dette irrelevante. Det kan få en motsatt effekt enn det Gjelsvik prøver på, fordi hun generaliserer. De som ikke lar seg påvirke og som ikke ser det samme som Gjelsvik, er irrelevante. Er ikke poenget med blogginnlegget å opplyse folk? Når hun da sier at alle som ikke ser det samme som henne er irrelevante, sier hun indirekte til

leserne at de er irrelevante hvis de ikke er opplyste før de leser blogginnlegget til Gjelsvik. Igjen ser vi en arroganse hos Gjelsvik som hever seg over alle andre. De som leser innlegget blir delt i to kategorier: de som ikke blir påvirket og de som blir det. Den første kategorien blir gjort irrelevante og det gjør at effekten blir svekket. Samtidig vil nok leserne som faller i den andre kategorien, føle seg enda mer spesielle og den retoriske effekten kan bli sterkere. I sitatet over ser vi også at en annen stemme blir til gjennom dramatisering. Dette er en fiktiv stemme, men den er likevel med på å styrke virkelighetsbildet fordi Gjelsvik påpeker at det er noe hun aldri hører. Dermed får denne stemmen effekt på logos for noen av leserne, den er med på å danne et troverdig bilde av hvordan virkeligheten ikke er. Det er sannsynlig at de som sier imot Gjelsvik, ikke er de som faktisk trenger å høre det hun har å si.

En dramatisering av stemmen til motstanderne er også å finne i boka, men ikke i like hyppig grad som på bloggen. Også her blir den brukt for at Gjelsvik kan bygge opp sin egen argumentasjon:

Nå tenker nok noen: «Herregud, er det så farlig, da, la dem få styre på med sitt ...»

JA! Det er farlig! Kanskje ikke for deg som er voksen eller sterk nok til ikke å la deg påvirke og ødelegge, men dette er 2017 og samfunnet kryr av usikre mennesker som ønsker å passe inn, og som er villige til å gjøre hva som helst for å bli akseptert (Gjelsvik, 2017a, s. 22).

På samme måte som i blogginnlegget, styrker hun sin etos ved å dramatisere en tenkt stemme som sier henne imot, slik at hun etterpå kan gi en forklaring på hvorfor det er så viktig. Forskjellen mellom boka og bloggen, er at hun på bloggen stadig referer til motstanderne og viser hvordan de tenker. I boka gjør hun det imidlertid kun par ganger i begynnelsen. Som med bruken av stemmen til de andre bloggerne, kan det i dette tilfellet tenkes at grunnen er at bloggen handler om å være aktuell og å belyse mer akutte problemer, der overbevisningen må skje på kortere tid og med mindre tekst. I tillegg må hun for hvert innlegg hun skriver igjen styrke sin etos, siden det handler om oppfatningen leserne har av henne der og da. Derfor må hun på bloggen vie mye mer plass til å aktualisere problemet og styrke sin etos og logos knyttet til det. I boka trenger hun ikke gjøre det på samme måte, fordi hun ikke har det samme akutte behovet for å overbevise. I tillegg kan grunnen, i likhet med stemmen til bloggerne, være at boka har et mer positivt fokus og at overbevisningen i mindre grad handler om å forklare hvorfor hun kjemper for det. Målet med boka er tilsynelatende å overbevise leserne om at de er bra nok som de er, og da trenger hun ikke bruke like mye plass

på å vise hvorfor det er et problem, eller vie plass til de negative tankene som motstanderne kommer med.

3.6.2 Fortidens og fremtidens stemmer

Selv om fokuset i boka er mer positivt, er det ikke kun positive stemmer som kommer frem. Gjelsvik gir en stemme til fortidens ungdom, som ikke slet med de samme problemene og setter derfor fokus på hvilken negativ utvikling samfunnet har hatt.

Da jeg vokste opp, var det ikke noe som het sosiale medier. Vi visste generelt lite om hva som foregikk utenfor byen eller stedet hvor vi vokste opp. Folk var mer opptatt av å lære seg koreografien til Backstreet Boys' «Get Down» eller Spice Girls' «Wannabe» enn av utseendet sitt. Joda, så lot vi oss påvirke av Mel B og Sporty Spice, men det gikk mer på stilen enn på hvordan de så ut (Gjelsvik, 2017a, s. 26)

Gjelsvik gjør seg selv til en del av den stemmen ved å si «vi» både før og etter. Det kan derfor argumenteres for at dette folket er en del av Gjelsvik sin stemme og at hun generaliserer for å få frem sitt poeng. I tillegg styrker det hennes etos, fordi leserne skjønner at det er noe Gjelsvik opplevde selv, som gjør det hun sier om den tiden mer troverdig. På en annen side svekkes logos, fordi det kun viser Gjelsvik sitt perspektiv. Hun er kjent for å være brennende opptatt av dette, og da er det naturlig at hun forteller om en oppvekst der alt var flott for å underbygge poenget sitt og vise at det var bedre før. Det hun viser er bare hennes oppfattelse av hvordan det var før, og vi kan ikke være sikre på at det faktisk var sånn. På den måten blir logos svekket, fordi det blir gjort så tydelig at dette er hennes oppfattelse. Hun viser utviklingen som hun mener samfunnet har hatt. Det har ikke alltid vært normalt. Derfor kan det tenkes at patos blir styrket, fordi leserne kan se en kontrast til dagens samfunn, og hvor mye bedre det tilsynelatende var da man ifølge Gjelsvik ikke slet like mye med selvbildet. Leserne kan kjenne på følelsen av irritasjon, fordi det skal mindre til før man sliter med eget selvbilde i dagens samfunn enn tidligere.

Som en videreføring av kontrasten mellom Gjelsvik sin ungdomstid og dagens samfunn, blir to hypotetiske og fiktive stemmer senere dramatisert. Disse stemmene viser hvordan fremtiden kan se ut, og gir leserne et nytt perspektiv som styrker patos.

«Mamma? Hvorfor ligner ikke jeg på deg?»

«Nei lille venn, Mamma likte ikke sitt eget utseende, skjønner du. Hun var ikke fin nok, så derfor la mamma seg under kniven. Men du er fin, altså. Du ligner på en tidligere versjon av mamma ... eh ... (Gjelsvik, 2017a, s. 41)

Her gir Gjelsvik en fiktiv stemme til fremtidige barn og deres opererte mødre. Hun viser hvordan det å operere seg, i fremtiden kan påvirke egne barn til å ha et dårlig selvbilde og dermed ville endre på eget utseende. Målet er nok å vekke følelser hos leserne. Det blir gjort tydelig at å utføre kosmetisk kirurgi ikke bare har konsekvenser for en selv, men også for eventuelle fremtidige barn. Man blir lei seg både på barnets og på morens vegne, fordi man kjenner på den utrygge følelsen barnet har, som ikke føler seg bra nok. Samtidig kjenner man på den vonde følelsen til moren, som vet at hun er grunnen til at barnet hennes ikke har det bra. Ved å lage et så tydelig eksempel, setter Gjelsvik problemet litt i perspektiv og vender blikket vekk fra dagens problem og mot konsekvensene av normaliseringen.

Denne måten å styrke patos på, ser vi ikke på bloggen. Som nevnt har blogginnleggene et annet fokus enn boka. Fokuset til boka er å overtale leserne om at de er bra nok, og om at de ikke bør operere seg. Derfor bærer den retoriske overbevisningen preg av argumenter som styrker lesernes motivasjon til å ikke operere seg, og den fremtidige fiktive stemmen er sentral. På bloggen er ikke fokuset på samme måte å overbevise folk om å ikke operere seg, men heller å forklare hvorfor det er en negativ utvikling og at normaliseringen burde stoppe. Boka er mer rettet mot enkeltpersoner, mens blogginnleggene for det meste fokuserer på samfunnet. I tillegg må boka i mye større grad holde seg relevant over lengre tid. Å vise til en potensiell fremtid gjør at boka ser fremover. Flerstemmigheten blir tydelig gjennom heteroglossia: vi har stemmen til moren og barnet, og intensjonen til Gjelsvik med de stemmene – som er å vise fremtidens konsekvenser av dagens problem. Samtidig har vi en forvridd intensjon eller effekt som er å styrke rollen Gjelsvik er i og samtidig opprettholde bokas aktualitet.

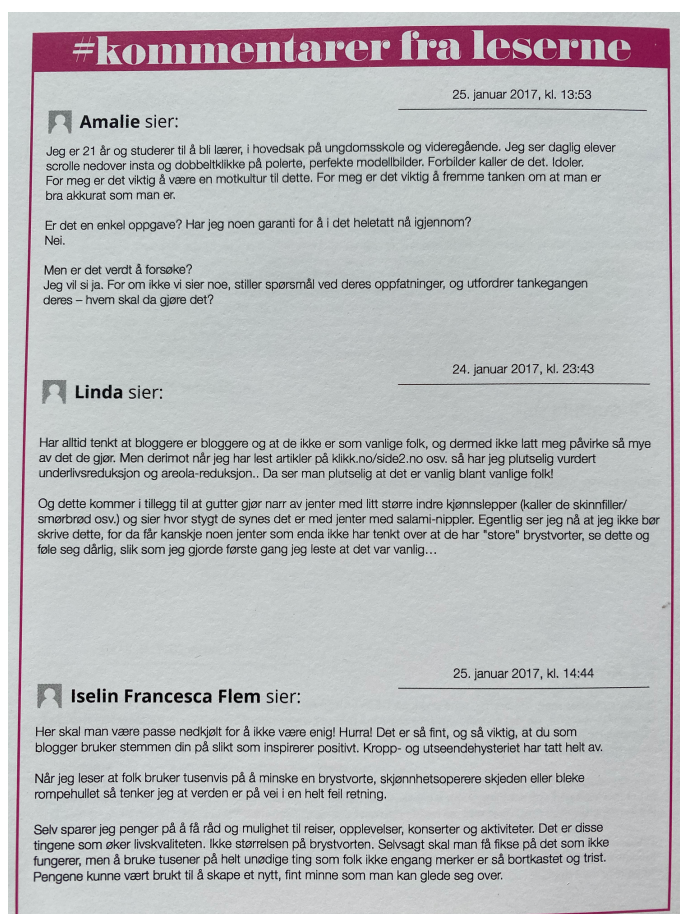
3.7 Blogglesere

En siste stemme i blogginnleggene og i boka, er stemmen til Gjelsviks blogglesere. Den mest åpenbare måten disse stemmene kommer frem på, er gjennom kommentarfeltet på bloggen. Her får leserne kommentere akkurat det de vil, og kommer dermed til orde selv. Likevel er ikke det noe jeg legger vekt på i analysen, da fokuset er det skriftlige produktet til Gjelsvik

og hvordan hun bruker kommentarene. Jeg deler disse stemmene i kommentarer og leserinnlegg som Gjelsvik viser til, og stemmene som kommer frem ved at Gjelsvik forteller.

3.7.1 Kommentarer og leserinnlegg

Stemmene til leserne kommer eksplisitt frem i boka, når hun dedikerer 4 sider til kommentarer fra lesere (Gjelsvik, 2017a, s. 138–141). Stemmene blir brukt for å vise hvilken påvirkning det arbeidet Gjelsvik gjør har hatt og hvordan det å rette fokus mot å elske seg selv som man er, faktisk hjelper usikre jenter.

(Gjelsvik, 2017a, s. 140)

Gjelsvik får vist at det å sette lys på problemet, faktisk er til hjelp for noen og dermed styrket sin etos. Samtidig får leserne av boka et inntrykk av hvordan noen av leserne til Gjelsvik ser på henne, og at de på den måten bekrefter hennes troverdighet. Kommentarene bekrefter at hun er til å stole på, og viser at andre mener det samme som henne. Vi ser hvordan noe som egentlig kjennetegner en blogg, blir brakt inn i boka og dermed blir en del av den. Blogg kjennetegnes ifølge Miller og Shepherd av at lesere kan kommentere, og at innholdet i noen grad vil bli påvirket av leserne. Det er tilfellet her, Gjelsvik drar bloggens struktur med seg

inn i bokskrivningen, ved å integrere leserkommentarer som en del av boka. Hun prøver å etablere det samme tillitsforholdet i boka som hun allerede har på bloggen, ved å vise kommentarer fra lesere og bruke sine lesere hyppig i boka. Det trenger hun ikke på samme måte på bloggen, fordi tillitsforholdet der opprettholdes av kommentarfeltet.

I likhet med bruken av sitater fra kjendiser, blir altså blogglesernes stemmer brukt for å vise at flere er enige. Forskjellen mellom bloggleserne og kjendisene, er at bloggleserne er helt normale mennesker, gjerne i en ung alder, som dermed viser en annen side av saken. Leserne av boka kan kanskje relatere seg mer til disse ukjente stemmene, nettopp fordi bloggleserne er helt normale mennesker, akkurat som dem. Dette er med på å styrke Gjelsvik sin troverdighet, fordi hun viser at flere typer mennesker, både kjente og ukjente, er enig i det hun sier. Stemmene til bloggleserne kan ha sterkere effekt på etos, fordi de ikke har noe å tjene på å være enig med Gjelsvik. Samtidig vet vi at kommentarene kommer fra lesere av bloggen til Gjelsvik, og at det derfor er sannsynlig at de følger henne til vanlig. Dette kan både styrke og svekke Gjelsvik sin etos, avhengig av hva man fokuserer på. Hvis man fokuserer på at disse menneskene følger Gjelsvik og har gjort det lenge, og at det må være en grunn til det, styrker det etos. Kommentarene dokumenterer at Gjelsvik er viktig og til å stole på, fordi bloggleserne velger å følge henne. Samtidig har leserne av en blogg en tendens til å ta bloggerens parti uansett sak, og dermed er det sannsynlig at disse leserne ville sagt seg enig uansett hva Gjelsvik hadde sagt. Hvis man ser det på den måten, kan det nesten virke som om hun måtte gå til sine egne lesere for å finne bevis på at noen er enige, noe som svekker etos. Det viser selvopptattheten som Hjelmeland skriver at kjennetegner en bloggbok. Gjelsvik viser en rekke kommentarer som roser henne, men bak kommentarene bygges en arrogant stemme som hever hennes synspunkter over andres. Stemmen bak innholdet er selvopptatt, men selve innholdet uttrykker det motsatte.

Denne bruken av kommentarer kan vi ikke se på bloggen. Noe av grunnen til det er at man som leser kan gå inn i kommentarfeltet for å se kommentarene, noe man ikke har mulighet til i boka. Som nevnt bruker Gjelsvik heller kommentarer på andres blogger for å vise problemet, i motsetning til i boka der hun viser løsningen på det. Igjen kan vi sammenlikne fokuset i blogginnleggene med boka. I boka er det mer naturlig å vise den positive effekten av Gjelsvik sitt arbeid. Kommentarene hun viser til skal heller vise at det hjelper å engasjere seg, i stedet for å vise hvor stort problemet er og hvor mange unge som er usikre. Likevel er effekten den samme: Gjelsvik styrker sin karakter, og det skinner en selvopptatthet gjennom i begge tilfeller.

Intertekstualiteten er tydelig i blogginnlegget «4 år eldre, 80k fattigere og 2 operasjoner rikere!». Der dedikerer Gjelsvik så å si hele innlegget til en leser som har skrevet sin historie:

La oss ta en titt på Anettes historie ... Dette her er så sterkt av henne å dele – tusen takk,
Anette <3

Hvordan skal jeg velge å dele min historie om kroppspress og plastisk kirurgi? Ett tema som er så vanvittig hett i dagens samfunn, men så ufattelig sårt for de som faktisk opplever det [...] (Gjelsvik, 2017b).

Anette forteller sin historie om hva som kan skje om man legger seg under kniven. Nesten hele innlegget er intertekst og dermed blir stemmen til Anette tydelig, fordi det meste av det er skrevet av henne. Det denne stemmen gjør, er å forsterke lesernes inntrykk og underbygge de poengene Gjelsvik skriver om både i tidligere og senere innlegg. Ved å gi plass til Anettes historie, får Gjelsvik satt sine meninger i en kontekst og gitt et konkret bevis på at kosmetisk kirurgi bør unngås. Samtidig gir hun et eksempel som kan forklare hvorfor hun selv er så engasjert i det. I dette blogginnlegget setter Gjelsvik sin egen stemme litt til siden og lar Anettes historie snakke for seg, samtidig som leserne vil ha Gjelsvik sin stemme i bakhodet. På den måten får Gjelsvik styrket sin etos ved å la en annen komme frem og å selv tre tilbake, fordi leserne uansett vil ha Gjelsvik sine meninger i bakhodet og derfor skjønne at hun viser dette for å gjøre sitt poeng enda tydeligere.

Samtidig har sitatet effekt på patos, leserne vil nok få medfølelse for Anette og de fæle opplevelsene hun har hatt.

Så her sitter jeg, 4 år eldre, 80.000kr fattigere, 2 operasjoner rikere, og i påvent av nok en 3 operasjon, som forhåpentligvis blir siste. Men var det verdt det? Overhode ikke. Kunne jeg gjort en ting annerledes i livet, så hadde jeg aldri gjennomført den operasjonen. For det var aldri kroppen min som var problemet, det var tankesettet mitt, og det endres ikke med å legge seg under kniven. Jeg har vandalisert kroppen min, bare for å finne ut at det virkelige problemet, det låg i hodet mitt (Anette sitert i Gjelsvik, 2017b)

Noen lesere kan kjenne seg igjen i følelsen av å ikke være bra nok, og derfor få medfølelse for Anette. Det kan sette det i perspektiv for leserne, fordi man får et konkret bevis på at

selvfølelsen ikke blir bedre av å operere seg og man synes synd på de som ikke innser det før det er for sent, som Anette. Det legges opp til at leserne skal bli følelsesmessig engasjert i saken, som igjen gjør at man kanskje forstår Gjelsvik sine poeng enda bedre. Patos er dermed med på å styrke Gjelsvik sin etos. Likevel motsier hun seg selv også her. Gjelsvik spiller på patos akkurat på samme måte som bloggerne hun kritiserer. Hun er ute etter en medfølelse for Anette, som har inntatt en offerrolle. Hvorfor er det mer troverdig at Anette angrer enn at de andre bloggerne gjør det? Det blir tydelig at hun velger hvem hun støtter og ikke, utfra hvem som er på hennes side.

Fordi nesten hele blogginnlegget er skrevet av en leser, får Gjelsvik vist frem et annet perspektiv fra en som er på samme side som henne, og som dermed forsterker standpunktet hennes. Det er gjort litt på samme måte i boka, der hun har gjengitt et leserinnlegg og gitt det en egen side i boka.

Det er verkeleg trist å sjå på utviklinga, og som ein 19-åring som lev tett på presset, kan eg underskrive på at det er jævli stort. Eg er ei jente som sjølv har slitt masse med utsjånaden og psyken, rundt det å måle seg opp mot andre og ikkje kjenne seg bra nok (Kristine sitert i Gjelsvik, 2017, s. 72).

Her får Gjelsvik vist perspektivet til en ung jente som blir påvirket. Ved å gi plass i boka til en som er i aldersgruppen som Gjelsvik kjemper for, får hun underbygd sitt poeng om at unge blir påvirket og bevist det ved at en som er i den aldersgruppen selv sier at hun merker presset. Dermed blir stemmen brukt for å styrke etos, ved å være et konkret eksempel på det Gjelsvik har sagt. På samme måte som i blogginnlegget, er interteksten et virkemiddel for å få frem ulike sider ved problemet. Blogginnlegget og leserinnlegget i boka viser ulike sider av problemet, og fungerer derfor på litt ulike måter. Likevel blir de brukt på samme måte, fordi de i begge tilfeller støtter opp om det som tilsynelatende er bloggerens prosjekt: å få leseren til å skjønne at man er bra nok som man er.

Denne bruken av sitat kan sammenliknes med stemmen til de usikre jentene i kommentarfeltet til de andre bloggerne. Leserne kan kjenne på medfølelse for Kristine, og dermed alle de usikre jentene hun representerer, på samme måte som man kan få medfølelse for de usikre jentene i kommentarfeltet til andre bloggere. Forskjellen mellom bruken av usikre jenters stemmer, er nettopp det at Kristine er leser av Gjelsvik sin blogg. Hun er oppmerksom på problemet, og vet selv at hun har et problem, i motsetning til de andre usikre jentene Gjelsvik viser. Kristine, som har lest det Gjelsvik har skrevet om saken, vil ikke gjøre

en fysisk endring, men en psykisk. Selv om det appelleres til patos, beviser det at Gjelsvik har påvirkningskraft. Roger D. Cherry skriver i sin artikkel at forfatteren skaper en rolle for seg selv, og vi kan se hvordan Gjelsvik bruker blogglesere for å skape sin bloggerpersona. Det sies indirekte at folk heller burde lese hennes blogg enn andres. Funksjonen blir å vise hvor bra det er å lese bloggen til Gjelsvik, og blir nesten som en reklame for den. På den måten hjelper Kristines stemme Gjelsviks merkevarebygging, som en som bryr seg og vil hjelpe usikre jenter med å få et bedre selvbilde.

3.7.2 Gjennom Gjelsviks fortelling

I blogginnlegget «4 år eldre, 80k fattigere og 2 operasjoner rikere!», kommer som nevnt stemmen til den spesifikke leseren Anette mest tydelig frem. Men også leserne generelt får en stemme, ved at Gjelsvik forteller hva de mener.

Jeg vil også benytte anledningen til å takke dere for tilbakemeldinger på innslaget på God Kveld Norge i går kveld. Noen av dere digget det, andre synes jeg blir for streng – men uansett ris eller ros, så setter jeg enormt stor pris på feedback» (Gjelsvik, 2017b).

Ved å gi leserne en stemme, sier Gjelsvik indirekte at hun følger med på kommentarene hun får og at hun bryr seg om hva leserne mener. På den måten får hun opprettholdt rollen sin som «bloggeren som bryr seg». Flerstemmigheten kommer frem gjennom en dialog mellom leserne og Gjelsvik. Disse stemmene spiller sammen for å bygge opp og forme rollen til Gjelsvik. Som Miller og Shepherd påpeker, vil innholdet på en blogg bli påvirket av leserne. Man kan si at stemmen til bloggleserne er en del av stemmen til Gjelsvik fordi det leserne skriver vil påvirke måten Gjelsvik skriver ved en senere anledning. Derfor vil alltid Gjelsvik sin stemme inneholde spor av stemmene til leserne som har gitt tilbakemeldinger. Leserne er med på å forme Gjelsvik sin etos og den rollen hun tar på seg, fordi de gir henne innspill som kan påvirke hvordan hun oppfattes.

Bloggleserne til Gjelsvik har også en tydelig stemme i boka hennes. Denne stemmen kommer blant annet frem ved at Gjelsvik forteller om en samtale hun hadde med en leser:

Jeg kommer aldri til å glemme en samtale jeg hadde med en av mine blogglesere. Hun hadde hatt kompleks for leppene sine i flere år, fortalte hun, og nå ønsket hun seg så inderlig sterkt restylane.

...

Det som skjedde etterpå, var helt rått. Det gikk liksom et lys opp for henne. Hun innså at hun hadde latt seg påvirke uten å se det selv, og dette gjorde henne forbanna (Gjelsvik, 2017a, s. 62-63).

Gjennom Gjelsviks fortelling kommer stemmen frem og får fortalt sin historie. På den måten kan man si at Gjelsvik bruker sin stemme som et talerør for å få frem andres stemmer. I dette tilfellet er stemmen både en leser og en usikker jente, som Gjelsvik viser at hun har hjulpet ved å fortelle hennes historie. Igjen kan vi se at Gjelsvik snakker seg selv opp ved å vise hvilken påvirkning hun har på leserne sine og at hun hjelper dem. Selvpoptattheten skjules i en historie om at hun hjelper og at hun bryr seg om leserne sine. Det har på mange måter samme effekt som stemmen til Kristine. Ved å bygge opp merkevaren og identiteten sin som en som bryr seg og hjelper, styrkes hennes troverdighet når hun snakker om temaet. Derfor styrker bruken av lesernes stemmer hennes etos.

4 Avslutning

Jeg innledet avhandlingen med en problemstilling som spurte etter hvilke stemmer som slipper til på bloggen og i boka til Kristin Gjelsvik og hvilken retorisk funksjon de har. I løpet av oppgaven har jeg vist at Gjelsvik gir plass til en rekke ulike stemmer og at alle disse stemmene på ulik måte spiller inn på Gjelsviks etos og hennes oppbygning av persona. Stemmen til Gjelsvik har ofte en arrogant tilstedeværelse der hun hever seg over de andre og indirekte presenterer sine egne meninger som de eneste riktige. Samtidig skinner et viktig budskap gjennom. Tekstene til Gjelsvik er i stor grad preget av heteroglossia: Budskapet er foran, men Gjelsvik kan ha en forvridd intensjon.

Siden Gjelsvik har en tilstedeværelse som hever seg over de andre, blir det en ny måte å se på flerstemmighet på. Ifølge Mikhail Bakhtins dialogprinsipp skal stemmene være i et samspill der ingen har mer autoritet eller er overlegen de andre. I Gjelsvik sine tekster er ikke dette tilfellet, fordi Gjelsvik fremstilles som overlegen. Her kan det hevdes at det selvsentrerte, som Maria Hjelmeland påpeker i sin avhandling, spiller en rolle og at sjangeren legger opp til en flerstemmighet som bærer preg av at bloggeren har mer autoritet. I tillegg kan det tenkes at det er et større press på å fremstille seg selv som bedre, fordi det ligger en konkurranse mellom de ulike bloggerne til grunn. Gjelsvik må overbevise leserne om at de bør lese hennes blogg i stedet for de andres, fordi hun livnærer seg av bloggen og er avhengig av at den blir lest. På den måten kan blogguniversets struktur legge opp til denne nye måten å ta i bruk flerstemmighet, der alle stemmene spiller sammen, men der en er tydelig overlegen de andre.

Hvordan alle stemmene spiller sammen, har en påvirkning både på bloggen og i boka. Blogg blir av Carolyn Miller og Dawn Shepherd beskrevet som personlig, og Hjelmeland påpeker at blogg bøker er selvsentrerte. I Gjelsvik sine tekster møter vi et kollektiv: Leserne får ikke bare Gjelsvik sin side av saken, selv om hennes stemme har mest autoritet. De ulike stemmene fremmer en selvscenesettelse, men vi får likevel en hel samtale med Gjelsvik som ordstyrer. Flerstemmigheten i tekstene gjør at det personlige preget til en viss grad minskes og at temaene som blir tatt opp tydeligere kommer frem som et felles problem. Gjelsvik sine tekster handler ikke bare om hennes eget liv, men om samfunnet vi lever i. Dette blir styrket av en fellesskapsfølelse leserne kan få av samtale tekstene viser. I denne oppgaven har jeg kun fokusert på et tema som én blogger skriver om. Det ville vært spennende å se om flerstemmigheten får samme retoriske funksjon og kjennetegner blogg- og blogg boks jangeren på samme måte hvis temaet er mer personlig. Da er det i utgangspunktet kun bloggeren sin

stemme som har en logisk plassering i teksten, og en flerstemmighet vil kanskje være mindre hensiktsmessig.

Temaet som Gjelsvik skriver om i de valgte blogginnleggene er en del av hennes bloggerpersona. Som Roger D. Cherry skriver i sin artikkel, beskriver persona en rolle som forfatteren tar på seg. Rollen til Gjelsvik har blitt en del av hennes varemerke. Hun er «bloggeren som bryr seg», og hennes retorikk er med på å etablere denne personaen. Det å bygge opp en persona er trolig ikke særegent for Gjelsvik. Det kan diskuteres om persona er en del av bloggens retoriske kvaliteter som sjanger, som Miller og Shepherd ikke tar tak i i sin artikkel. Blogg gir ofte tilgang til privatlivet til bloggeren, men bloggeren bestemmer selv hva hun vil dele og ikke. På den måten får leserne kun tilgang til den personaen bloggeren vil fremstå som. Det ville vært interessant å se hvordan andre bloggere etablerer en bloggerpersona, og hva som eventuelt spiller inn på de ulike bloggernes persona. Gjelsvik sin bloggerpersona har blitt etablert utfra et tema som hun sannsynligvis vet at genererer klikk, derfor er det tenkelig at også bloggerne Gjelsvik kritiserer tar på seg en rolle fordi de vet det provoserer og gir dem oppmerksomhet.

Utfra de blogginnleggene jeg har valgt kan en påstå at Gjelsviks blogg og bok integreres til en egen sjanger, som kjennetegnes av en flerstemmighet som etablerer og forsterker en persona. Her har mitt perspektiv fått frem noe annet enn det tidligere forskning har vektlagt. Selv om blogg ofte kjennetegnes av å være personlig, har jeg funnet ut at den likevel er flerstemmig. Det er ikke bare bloggeren som får komme til orde, men en rekke andre stemmer. I tillegg ser vi at selv om en blogg er personlig og gir innsyn i bloggerens privatliv, er det likevel en grense for hvor privat den er. Det vil være et skille mellom bloggerpersonaen og privatpersonen Gjelsvik og bruken av stemmer vil ha en innvirkning på hvordan bloggerpersonaen blir fremstilt.

Siden blogginnleggene jeg har valgt er skrevet etter boka ble gitt ut, ser man i større grad en integrering av sjangrene enn tidligere forskning som har sett på overføringen fra blogg til bok. Bloggen og boka spiller på hver sine styrker, der bloggen kan være aktuell, kan boka være tidløs. Likevel spiller de sammen for å vise ulike sider av problemet, og får på den måten både belyst problemet og kommet med en løsning på det. Når det er sagt, preges likevel tekstene av en bakenforliggende selvopptatthet, selv om verken blogginnleggene eller boka har et åpenbart selvcentrert fokus. Alle stemmene spiller inn på å bygge opp Gjelsvik som en troverdig og engasjert person.

Litteraturliste

- Bakken, J. (2016). *Retorikk i skolen* (2. utg.). Universitetsforlaget.
- Blood, R. (2000, september 7). *Weblogs: A History And Perspective*.
http://www.rebeccablood.net/essays/weblog_history.html
- Cherry, R. D. (1988). Ethos Versus Persona. Self-Representation in Written Discourse. *Written Communication*, 5(3), 251–276.
- Ekeberg, I., & Husby, M. (2018, oktober 4). *Forlagene kaster seg over toppbloggerne: – Interessen for oss, våre historier og våre liv er så stor | DN*.
<https://www.dn.no/boker/blogg/bloggere/martine-halvorsen/forlagene-kaster-seg-over-toppbloggerne-interessen-for-oss-vare-historier-og-vare-liv-er-sa-stor/2-1-436159>
- Gjelsvik, K. (2017a). *Bra nok*. Cappelen Damm.
- Gjelsvik, K. (2017b, november 19). *4 ÅR ELDRE, 80K FATTIGERE OG 2 OPERASJONER RIKERE!* Kristin Gjelsvik. <https://www.kristingjelsvik.no/4-ar-eldre-80k-fattigere-2-operasjoner-rikere/>
- Gjelsvik, K. (2018a, mars 10). *OFFERROLLE, BEVISSTGJØRING OG REGELVERK!* Kristin Gjelsvik. <https://www.kristingjelsvik.no/offerroлле-bevisstgjøring-regelverk/>
- Gjelsvik, K. (2018b, mai 11). *JA, VI TRENGER FORBUD MOT REKLAME FOR KOSMETISK KIRURGI!* Kristin Gjelsvik. <https://www.kristingjelsvik.no/ja-vi-trenger-forbud-mot-reklame-for-kosmetisk-kirurgi/>
- Gjelsvik, K. (2020, februar 2). *PHEW!* Kristin Gjelsvik. <https://www.kristingjelsvik.no/phew/>
- Hjelmeland, M. (2016). *Meg, meg selv og jeg—En oppgave om forholdet mellom sosiale medier og romankunst i Linnéa Myhres forfatterskap*. NTNU.
- Kjeldsen, J. E. (2015). *Retorikk i vår tid* (1. utg.). Spartacus.
- Kristin & Dennis. (2019, mars 14). *NÅ ER DET NOK, SOPHIE ELISE!* Youtube.
<https://www.youtube.com/watch?v=JaZ9sT2j4Y8>
- Kristin Gjelsvik. (2020). I *Wikipedia*.
https://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Kristin_Gjelsvik&oldid=20169338
- Kvaale, K. (2015). *Fra blogg til bok—"bloggboka" som kreativ og økonomisk virksomhet: En kvalitativ studie av norske bloggere som gir ut bøker*. NTNU.
- Larsen, H. (2017, november 25). #branok. *aspergerinformator*.
<https://aspergerinformator.com/2017/11/25/branok/>
- Lothe, J., Refsum, C., & Solberg, U. (2007a). Dialogprinsippet. I *Litteraturvitenskapelig*

- leksikon* (2. utg.). Kunnskapsforlaget.
- Lothe, J., Refsum, C., & Solberg, U. (2007b). Etos. I *Litteraturvitenskapelig leksikon* (2. utg.). Kunnskapsforlaget.
- Lothe, J., Refsum, C., & Solberg, U. (2007c). Hermeneutikk. I *Litteraturvitenskapelig leksikon* (2. utg.). Kunnskapsforlaget.
- Lothe, J., Refsum, C., & Solberg, U. (2007d). Heteroglossia. I *Litteraturvitenskapelig leksikon* (2. utg.). Kunnskapsforlaget.
- Lothe, J., Refsum, C., & Solberg, U. (2007e). Intertekstualitet. I *Litteraturvitenskapelig leksikon* (2. utg.). Kunnskapsforlaget.
- Lothe, J., Refsum, C., & Solberg, U. (2007f). Polyfoni. I *Litteraturvitenskapelig leksikon* (2. utg.). Kunnskapsforlaget.
- Lothe, J., Refsum, C., & Solberg, U. (2007g). Stemme. I *Litteraturvitenskapelig leksikon* (2. utg.). Kunnskapsforlaget.
- Lothe, J., Refsum, C., & Solberg, U. (2007h). Transtekstualitet. I *Litteraturvitenskapelig leksikon* (2. utg.). Kunnskapsforlaget.
- Maxwell, K. (2006, mars 20). *Definition of blook, BuzzWord from Macmillan Dictionary*.
<https://www.macmillandictionary.com/buzzword/entries/blook.html>
- Miller, C., & Shepherd, D. (2004). *Bloggning as Social Action: A Genre Analysis of the Weblog*. North Carolina State University.
https://conservancy.umn.edu/bitstream/handle/11299/172818/Miller_Bloggning%20as%20Social%20Action.pdf
- Nilsen, M. J. (2016). «Uten min mor har jeg ingen». *En analyse av Linnéa Myhres roman Evig søndag med vekt på fortellerens samspill med ulike karakterer og objekter*. Universitetet i Tromsø.
- Ocast. (2019). *Http://www.kristingjelsvik.no/ – Kristin Gjelsvik statistikk – Ocast*.
<https://ocast.com/nb/influencers/kristin-gjelsvik-3116/stats/httpwww-kristingjelsvik-no-5477>
- Reinshorn, K. H. (2015). "Jeg er ganske sikker på at hun er meg" *Om selvkonstruksjon i tekster av Linnéa Myhre*. Universitetet i Stavanger.
- Rettberg, J. W. (2014). *Bloggning—Digital media and society series* (2. utg.). Policy Press.
- Skovholt, K., & Veum, A. (2014). *Tekstanalyse ei innføring* (1. utg.). Cappelen Damm Akademisk.
- Solvang, F. (2020, februar 4). Vixen og Kroppspress. I *Debatten*. NRK.
<https://tv.nrk.no/serie/debatten/202002/NNFA51020420>

Tønnesson, J. (2002). Alt anna enn dikting? I *Den flerstemmige sakprosaen* (s. 9–28).

Fagbokforlaget.

Tønnesson, J. (2012). *Hva er sakprosa?* Universitetsforlaget.

Westeng, K. (2020, januar 31). *Kristin Gjelsvik hardt ut i takketalen: - Nå er det faen meg nok*. Nettavisen. <http://nettavisen.no/artikkel/3423917746>